

Vrh neuvrščenih uspešno zaključen

Temeljna načela politike neuvrščenosti so obdržali svojo aktualnost

Zadnjo nedeljo se je v Harareju končalo 8. vrhunsko zasedanje neuvrščenih držav. Ta veliki mednarodni „forum“, ki združuje v svojem članstvu kar 101 državo iz vseh delov sveta, je potrdil svojo vlogo, ki jo igra v današnjem svetu. Kakor že na prejšnjih srečanjih, tako so vodilni predstavniki neuvrščenih držav tudi tokrat izpričali svojo pripravljenost, da hočejo aktivno sodelovati pri oblikovanju usode človeštva, in to v duhu načel, ki si jih je neuvrščeno gibanje že od vsega začetka zapisalo na svoj prapor: da morajo odnosi med narodi in državami izhajati iz politike miru, enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja.

V tem smislu so neuvrščeni tudi na svojem osmem vrhu po živahnih razpravah sprejeli dokumente, ki bodo usmerjali njihove dejavnosti v prihodnjem obdobju. V teh dokumentih – med njimi sta posebno važni politična in ekonomska deklaracija – so izrazili nedvoumno podporo izvirnim načelom in ciljem gibanja, kot so bila sprejeta na prvi konferenci v Beogradu. Obenem pa so v teh dokumentih tudi zelo neposredno in konkretno spregovorili k posameznim najbolj perečim problemom današnjega sveta, kar najbolje dokazuje, da je politika neuvrščenosti, prvič deklarirana leta 1961, svojo aktualnost ohranila vse do danes in da bo njen pomen obveljal tudi v prihodnje.

V političnem delu sklepnega dokumenta so udeleženci z za-

skrbljenostjo ugotovili stopnjevanje oboroževalne tekme, zlasti jedrske. Neuvrščene države zato zahtevajo, naj velike sile ne upoštevajo samo lastnih nacionalnih interesov, temveč tudi življenjske interese vseh narodov sveta. Pozivajo jih, naj se pridružijo procesom, ki vodijo v razorožitev.

Posebno pozornost so, kot je bilo pričakovati, posvetili afriškemu jugu. Politika apartheida je nevarna grožnja miru ne le v regiji, temveč širše, so ugotovili udeleženci neuvrščenega vrha, ki so hkrati ostro obsodili dejanja državnega terorizma in agresije, ki jih rasistični režim Pretorije izvaja proti drugim državam na jugu črne celine. Zahtevali so takojšnje in celovite sankcije proti temu fašističnemu režimu.

V očigled številnih nevarnih žarišč

in nemirov v svetu so neuvrščeni poudarili, da sta zavračanje intervencij in nevmešavanje v notranje zadeve drugih držav temeljni načeli neuvrščene politike. Pri tem pa so z zaskrbljenostjo ugotovili, da je vse več neuvrščenih držav izpostavljenih raznim vrstam pritiskov in vse pogostejšim grožnjam zaradi kolonialne politike, blokovskega tekmovanja, rivalstva velikih sil, teženj k oblikovanju vplivnih območij, pa tudi zaradi ohranjanja nepravilne gospodarske ureditve. Zato bodo še naprej v duhu svoje usmeritve skušali vplivati na mednarodne dogodke in na reševanje perečih vprašanj. Sicer pa je po njihovem mnenju dialog, zlasti v okviru sistema Združenih narodov, ključ za odpravo splošne krize, ki je prizadela vsa področja mednarodnih odnosov.

Da tudi znotraj gibanja neuvrščenih ne gre brez težav in medsebojnih trenj, ki so predvsem posledica pritiskov od zunaj, se je pokazalo zlasti pri izbiranju kandidatov za prihodnja srečanja. Tako so se končno sporazumeli za kompromisno rešitev, po kateri bo o kraju devetega vrha odločala ministrska konferenca, ki bo čez dve leti na Cipru, medtem ko bo v LR Koreji prihodnje leto izredni sestanek ministrov neuvrščenih držav, posvečen sodelovanju med deželami v razvoju.

Zveza koroških partizanov
vabi na

**odkritje
spominske plošče**

padlim partizanom in aktivistom beljaškega okraja,
v nedeljo, 14. septembra 1986
pod Arihovo pečjo.

Zberemo se ob 9.00 uri pri Polancu na Čemernici, nato gremo skupno peš pod Arihovo peč, kjer bomo odkrili ploščo.

Po proslavi se zberemo na družabnem srečanju pri Gabrijelu v Lešah.

Odbor

„Zdravljenje“ podržavljenih podjetij z ukrepi nesocialne politike

Tehnokratska vlada s člani, ki imajo sicer člansko knjižico socialistične stranke, ne pa tudi dovolj socialistične zavesti, je začela jesensko politično sezono s pravim udarcem na boben: Podržavljena podjetja VOEST, ki zdaj že nekaj let veljajo za največjega bolnika avstrijskega gospodarstva, je treba ozdraviti – zvoni iz vladnih krogov. V poletnih mesecih so se člani vlade s kanclerjem Vranitzkim in pristojnim ministrom za podržavljena podjetja Streicherjem na čelu ter ob podpori gospodarskih strokovnjakov očitno zedinili za „šok-terapijo“. Novi koncept za ozdravitev največjega avstrijskega industrijskega podjetja predvideva v prihodnjih treh letih ukinitve 10.000 delovnih mest, predvsem v jeklarskih središčih na Zgornjem Avstrijskem in na Štajerskem; prizadeta pa je tudi koroška podružnica v Borovljah, ki jo je še lani tako silovito branil in menda tudi rešil deželni glavar Wagner.

Ta vrsta gospodarske politike, ki je povsem nesocialna in se v ničemer ne razlikuje od ukrepov konservativnih vlad v ZR Nemčiji, Veliki Britaniji in Franciji, ki jih je svetovna gospodarska kriza v jeklarstvu prav tako prizadela kot Avstrijo, je le dosleden izraz sprememb, odkar je predsednik socialistične stranke Sinowatz odstopil kot kancler in predal vladne naloge gospodarskemu krilu SPÖ.

Zdaj mora to strankino krilo oz. trenutna vlada dokazati, da je pripravljena lotiti se gospodarskih težav, zlasti v podržavljenih podjetjih, in da je tudi zmožna najti ustrezne rešitve. Po logiki kapitala ali današnjemu času bolj ustrezno povedano tržnega gospodarstva to pomeni, da morajo spet postati donosna, se pravi, da morajo prinesiti dobičke. Prav tako v smislu te logike pa se morajo nujnostim dobičkanosno zasnovanega gospodarskega mišljenja razumljivo umakniti socialni problemi brezposelnosti.

Medtem ko odgovorni člani vlade in vodstvo VOEST zatrjujejo, da je zdaj predložen koncept edino zveličaven in da ni drugih alternativ, pa socialistična stranka s predsednikom Sinowtzev ter predstavniki sindikalne zveze in delavske zbornice obljublajo, da se bodo potrudili, da bi „olajšali“ primere socialnih trdot, da si bodo prizadevali za naselitev novih podjetij v prizadetih področjih. Načelno se s predlaganim konceptom vendar strinjajo. Pa tudi opozicijska ljudska stranka ni posebno izvirna: njeni zastopniki spet enkrat ogrevajo svoja stara stališča o repri-vatizaciji podržavljenih podjetij in s tem razprodaji državnega imetja.

Pri bližnjih deželnozborskih volitvah na Štajerskem socialistični stranki nedvomno grozi občutljiv poraz. Vendar si do državnozborskih volitev pomladi prihodnjega leta očitno misli pridobiti ugled v gospodarskih vprašanjih kompetentne stranke, ki se tudi „nepopularnih ukrepov“ ne boji ter si hoče kot takšna zagotoviti vsaj relativno večino v parlamentu. Vsekakor tvegana špekulacija, katere izid je povsem negotov. Gotovo je samo to, da je taka vrsta gospodarske politike nesocialistična, pa tudi nesocialna.

fra-ter

Za skupno šolo – proti razdvajanju!

Za skupno šolo – proti razdvajanju!

Če hočete, da bosta slovenski jezik in slovenska kultura doma na Koroškem, potem se poslužite svoje pravice in prijavite otroke k dvojezičnemu pouku.

Prijave so možne še v prihodnjih dneh

Prijave so možne še v prihodnjih dneh

PREBERITE

2. predstavljamo
2. kandidata SJK
dipl. inž. Domeja
Štefana

3 Na začetku
šolskega leta:
Novi predpisi krepijo
sodelovanje med
učitelji, starši in učenci.

4 Seminar loških
tamburašev
v Crikvenici

5 Slikarski teden
v Svečah

6 O dejavnosti
delovnega urada

8 Mednarodni
šahovski turnir
v Vogrčah

Sporazum o Južni Tirolski je star 40 let

Kritične ocene in opozorila na neizpolnjena določila takojimenovanega „paketa“ s strani nemške narodnostne skupnosti na Južnem Tirolskem in zlasti vodstva tamkajšnje vladajoče ljudske stranke, ponovne obljube skorajšnje dokončne rešitve vseh še odprtih vprašanj s strani italijanskih vladnih krogov, pa tudi zopetna uporaba izsiljevalne govorice dinamita – vse to je spremljalo nedavno 40. obletnico podpisa avstrijsko-italijanskega sporazuma o Južni Tirolski, ki sta ga podpisala takratna zunanja ministra Gruber in De Gasperi.

Južni Tirolci brez dvoma upravičeno opozarjajo na zamudno ravnanje Italije pri reševanju vprašanj, ki so bila najprej načelno deklarirana v pariški pogodbi in pozneje konkretizirana v „paketu“. V minulih štirih desetletjih je južnotirolski problem vsake toliko časa vedno znova zaposloval predvsem obe neposredno prizadeti državi ter občasno tako nevarno bremenil njene medsebojne odnose, da je zaposlil tudi forum Združenih narodov. Čeprav se je v prizadevanja politikov in diplomatov večkrat vmešala tudi govorica dinamita, pa je del vprašanja vse do danes ostal neizveden – prepada med obljubami in dejanji ni zamašil čas s svojim razvojem, niti ga niso mogle premostiti še tako bojevitost postavljene zahteve po samoodločbi in s tem po odcepitvi Južne Tirolske od Italije.

Toda ni le provokativno zadržanje južnotirolskih skrajnežev tisto, kar narekuje italijanskim dejavnikom določeno mero zadržanosti, ki meji včasih že na kljubovalnost. Problematika Južne Tirolske in njene avtonomije

je v resnici mnogo bolj zapletena, kot izgleda na prvi pogled. In to ne nazadnje tudi po krivdi togega vztrajanja nemške strani pri uveljavljanju etnične proporcionalnosti, ki sega tako daleč, da se npr. v italijanskih otroških vrtcih na Južnem Tirolskem ne smejo učiti nemščine, ali da so šolska dvorišča predeljena s posebnim „narodnostnim“ zidom, ki preprečuje skupno igranje nemških in italijanskih otrok...

Ko se ob 40-letnici pariške pogodbe spet glasneje govori o nepravilnih dolgovih Italije, južni Tirolci z vso upravičenostjo urgirajo čimprejšnjo izvedbo preostalih določil „paketa“. Seveda pa je treba upoštevati, da ima svoje upravičene pomisleke in svoje zahteve tudi italijanska stran. Dokončna in predvsem zadovoljiva rešitev bo vsekakor dosegljiva le ob upoštevanju potreb in koristi vseh treh narodnostnih skupin – nemške, italijanske in ladinske, le tako bo res zagotovljeno mirno sožitje trojedine Južne Tirolske.

Vodstvo južnotirolske ljudske stranke je obletnico povežalo s posebno zahvalo Avstriji. To zahvalo si je Avstrija tudi dejansko zaslužila – njena podpora boju južnih Tirolcev je zares edinstvena. Ravno zaradi tega pa je povsem na mestu tudi opozoriti na dejstvo, da je ravnanje tiste Avstrije z lastnimi manjšinami bistveno drugačno: Ne samo, da do danes še ni izpolnila vseh obveznosti, ki jih je prevzela s podpisom državne pogodbe pred več kot 30 leti, temveč imamo opraviti, zlasti v primeru koroških Slovencev, še z omejevanjem in izničenjem celo tistih pravic, ki smo jih prej že imeli.

Portret: Štefan Domej

Drugi kandidat Skupnosti južnokoroških kmetov

Mag. Štefan Domej,
drugi kandidat SJK...

... se je osredotočil predvsem
na pridelovanje koruze.

„Ustvariti moramo dobre zveze med slovenskimi kmeti, Zadržno zvezo in Skupnostjo južnokoroških kmetov. Na tej podlagi bomo lahko razvijali slovensko kmečko politiko, od spodaj navzgor. Kot glavni cilj pa imam pred očmi, da razvijemo servisno službo, oz. nasvetovalno službo za naše kmete!“ To je med drugim povedal drugi kandidat Skupnosti južnokoroških kmetov, dipl. inž. Štefan Domej, ko sva se razgovarjala o volitvah v kmetijsko zbornico 16. novembra, o nalogah slovenske kmečke politike in seveda o njegovi osebni življenjski poti.

Vsi trije vodilni kandidati Skupnosti južnokoroških kmetov W. Zwitter, Št. Domej in Foltej Kargl, ki predstavljajo sodelovanje Zilje, Roža in Podjune, so iz mlajše generacije. Dipl. inž. Štefan Domej iz Rinkol v Podjuni je najmlajši izmed njih. Uvrščamo ga danes lahko med polkmete. Od svoje mladosti naprej je bil tesno povezan z očetovo kmetijo. Od treh bratov – dva sta obiskovala gimnazijo – se je največ bavil s kmetijstvom. Ljudsko šolo je obiskoval v Vogrčah, glavno šolo v Pliberku, v devetem šolskem letu pa je obiskoval kmetijsko šolo v Goldbrunnhofu. Prav tako pa je še obiskoval slovensko kmetijsko šolo v Podravljah.

Zgodaj se mu je rodila želja po nadaljnjem kmetijskem izobraževanju. Videl je kako sovrstniki na vasi večinoma obiskujejo gimnazije in si pridobivajo višjo izobrazbo. Celo proti izrecni volji staršev se je vpisal v študij kmetijstva v Ljubljani. Po šestletnem študiju živinoreje in kmetijstva, poleg katerega je pomagal tudi na domači kmetiji, je avgu-

sta 1982 zaključil študij agronomije z diplomskim delom o prašičereji na Koroškem. Na podlagi podatkov, ki mu jih je med drugim dala na razpolago Koroška kmetijska zbornica je analiziral razvoj prašičereje na Koroškem v letih 1945 do 1982.

Trenutno ima že več kot eno leto v najemu domačo kmetijo, ki jo obdeluje skupaj z materjo Matejo in očetom Ignacem Domejem, p. d. Zgoncem, ki ga vsi poznajo kot dosedanjega zastopnika slovenskih kmetov v koroški kmetijski zbornici. Kmetija je usmerjena predvsem na rejo svinj (včlanjeni so v krožek za vzrejo pujskov v Pliberku), medtem ko se je reja goveje živine na kmetiji iz objektivnih razlogov skoraj docela opustila. Osredotočeni so tudi na pridelovanje koruze in ječmena. Z najetimi polji vred obsega kmetija nad 20 ha kmetijske orne zemlje in okoli 20 ha gozdov. Ker pa imajo izredne pogoje za pridelovanje koruze, je možna ugodna strojna obdelava, kar omogoča Štefanu Domeju še „stransko“ glavno zaposlitev. Prašičereja pa je bolj v skrbi staršev.

Prav tako pa ga zanimajo še posebej take možnosti kmetovanja, ki dovoljuje kmetom na južnem Koroškem izkoriščanje hribovskih travnikov na sodoben in gospodarski način. Zato ni slučaj, da se od letos vigradi naprej skupaj z dobrim prijateljem skuša uveljaviti kot ovčejerec. Nabavila sta si 60 plemenskih ovc Jezersko-Solčavske pasme, ki je oplemenjena z Romanovsko. Omenjena pasma iz Slovenije je zelo plodna, ima veliko jagnjet na gnezdo in leto. Trenutno se pasejo na najeti kmetiji v Nonči vasi, zagrajene pa so s posebno električno

ograjo za ovce. Štefan Domej sam označuje to „panogo“ svojega kmetovanja kot hobi, ki pa bo imel morda zanimive rezultate tudi za druge kmete.

Od pomladi prejšnjega leta naprej je Štefan Domej zaposlen pri Zvezi slovenskih zadrug v Celovcu, kjer je v Rožanski cesti odgovoren predvsem za trgovino s kmetijskimi artikli. Skrbeti mora za nakup mineralnih gnojil, krmil, žita, zaščitnih sredstev in drugih proizvodov, ki jih po južnem Koroškem prodajajo krajevne zadruge. Pri nekaterih proizvodih je v zadnjem času uspelo povišati promet. Zaveda pa se tudi tega, da se na trgovskem področju sproti še kaj uči.

Ena izmed njegovih izhodišnih misli je ta, da je v teh razmerah prav gotovo treba delovati od baze navzgor. Morda bo kdo dejal, da je to preprosta misel, toda zaradi tega ni nič manj resnična in pravilna.

Štefan Domej meni, da jo je treba upoštevati pri izgrajevanju organiziranih vezi med kmeti in zadrugami, na njih pa postopoma izgrajevati npr. izobraževalno dejavnost. V ta namen bi bil potreben med drugim tudi poseben izobraževalni tečaj za polkmete in druge kmete s stransko zaposlitvijo, tečaj, ki bi ga morali priznati kot poklicno izobrazbo. Za ohranjanje narodnostne identitete južnokoroškega kmeta pa je poleg izobrazbe v domačem jeziku potrebna tudi kmetijska politika, ki bo ohranila naše vasi, pravi Domej. „Tu moramo biti samoiniciativni, poleg tega pa se moramo naučiti načrtnega timskega (skupinskega) dela in v družbenem življenju biti stalno prisotni.“

v. w.

Socialno poročilo 1985:

Nova tehnologija spreminja pogoje na delovnem trgu

Pred nekaj dni je socialni minister Alfred Dallinger predstavil javnosti „socialno poročilo 1985“. V uvodnih besedah poročila – ki vsekakor obsega skoraj 500 strani – je Dallinger opozoril na dejstvo, da dandanes ne moremo več ločiti socialne politike in njenih problemov od gospodarske in družbene politike nasploh.

Tako je na primer pokazala ravno politika na delovnem trgu, da gospodarski razvoj in ugodna konjunktura nista več jamstvo za zaposlitev; podatki iz leta 1985 to dejstvo potrjujejo. Lani se je sicer na eni strani zaradi ugodne konjunkturo povečalo število zaposlenih, na drugi strani pa se je kljub temu zvišalo tudi število brezposelnih – leta 1985 jih je v avstrijskem poprečju menda bilo 4,8 odstotka.

Da poprečje brezposelnosti v drugih deželah-članicah OECD znaša 11 odstotkov, nas pri tem nikakor ne tolaži, saj to dejstvo ne pomaga tistim, ki jih prizadene brezposelnost. Omenjenih 4,8 odstotka brezposelnosti tudi ne dovoljuje politikom, da bi se „spočili“, še manj pa, da bi se ovenčali v lovorjem.

Vedno večje je število brezposelnih mladostnikov, vedno več je dolgotrajno brezposelnih in vedno več žensk ne najde primerne zaposlitve – vsa ta dejstva pa nikakor niso pomirljiva, nasprotno, kažejo nam, da strukturnim ozadjem brezposelnosti ne bomo kos s sredstvi konjunktura, z ugodnim razvojem na gospodarskem področju.

V tej zvezi igrajo posebno vlogo tudi nove tehnologije: Dallinger med

drugim opozarja na dejstvo, da nove tehnologije ne dajejo prav samo prekomerno „lepega novega delovnega sveta“. Nove tehnologije sicer res pomagajo osvoboditi človeka nevarnega, umazanega in enoličnega dela (ki ga lahko prevzamejo že stroji), vendar pa ob tem ne smemo spregledati druge strani, ki je dostikrat v škodo delojemalcu. Omenim naj le racionalizacijo, ki pomeni hud pritisk na delovnem trgu, v posameznih podjetjih; z novo tehnologijo pa je seveda povezano tudi dosti več kontrole na delovnem mestu – računalniki (komputerji) zbirajo na disketah tudi podatke, ki jih prej nihče ni zaznaval. Kontrola pa gotovo ne bo izboljšala vzdušja pri delu. „Big brother is watching you“ – „veliki brat te vidi“ tako gledano ni več samo utopično geslo, zapisano nekje v romanu: z novo tehnologijo postaja realnost.

Vendar pa hočem predstaviti socialno poročilo 1985, zato ne bom mogla čisto mimo števil.

Nazaj torej k brezposelnosti: leta 1985 je bilo 139.400 brezposelnih (4,8 odstotka, leto poprej 4,5 odstotka). V istem letu pa se je povečalo avstrijsko gospodarstvo za 2,9 odstotka – nosilec tega razvoja je v glavnem bila industrija, ki je imela prirastek za 4,9 odstotka.

Poprečni avstrijski bruto-dohodek je znašal leta 1985 12.390 šilingov, pri tem je bil poprečni moški dohodek še vedno za 50 odstotkov višji od ženskega – to je pač emancipacija v praksi!

Mesečni izdatki poprečnega avstrijskega gospodinjstva so znašali leta 1985 20.300 šilingov (upoštevati moramo seveda regionalne razlike, npr. na Koroškem so porabili okoli 200 šilingov manj). Socialni izdatki Avstrije so znašali lani 363,8 milijarde šilingov, to je nekoliko manj kot leto poprej.

Leta 1985 so v Avstriji zabeležili 148.032 nesreč na delovnem mestu, število poklicnih bolezní pa se je v zadnjem letu znižalo.

Težišči politike na delovnem trgu sta bili v preteklem letu: mladinska brezposelnost in dolgotrajna brezposelnost.

V zvezi s socialnim poročilom pa je treba še omeniti, da socialno ministrstvo podpira tudi raziskovalne projekte, v katerih znanstveniki skušajo poizvedovati in raziskovati razne probleme v okviru dela in delovnega trga: probleme z novo tehnologijo, skrajšanje delovnega časa, brezposelnost in podobnih več.

števa

Zamenjava na ambasadi SFRJ na Dunaju

Bivši jugoslovanski konzul v Celovcu Alfonz Naberžnik, ki je po odhodu s Koroške deloval v zunanjem ministrstvu v Beogradu, je bil zdaj imenovan za novega prvega svetnika poslaništva SFRJ na Dunaju. Uradno je nastopil novo službeno mesto v okviru sprejema, ki je bil v tork na poslaništvu, kjer se je ob enem poslovil dosednji prvi svetnik poslaništva Velimir Slana.

Tovarišu Naberžniku, ki smo ga v času njegovega konzularnega delovanja na Koroškem spoznali kot iskrenega prijatelja koroških Slovencev in ki tudi med bivanjem v Beogradu nikdar ni prekinil vezi z našimi kraji in ljudmi, želimo veliko uspeha na novem službenem položaju. Prepričani smo, da bomo pri njem kot izvrstnem poznavalcu naše problematike vedno našli razumevanje za naše težnje in potrebe.

Koroška socialistična mladina za uresničevanje načel enakopravnosti

Dvojezično šolstvo na Koroškem ohraniti in ga kakovostno izboljšati – to je eden izmed ciljev „Socialistične mladine“, na Koroškem. Z ustanovitvijo prve dvojezične krajevne organizacije za Radiše in Žihpolje izpričujejo mladi socialisti, da hočejo tudi v svojih vrstah uveljavljati načela narodnostne enakopravnosti. Predsednik krajevnega združenja Franc Walter je v pogovoru z našim listom dejal, da se v skupini ustno in pisмено dosledno poslužujejo obeh jezikov in da se njihova skupina zavzema tako za uresničitev svojih družbenih perspektiv kot tudi za ohranitev dvojezičnega šolstva.

Za bližnjo bodočnost krajevno združenje Socialistične mladine „Radsberg/Radiše – Maria Rain“ med drugim načrtuje razgovor z žrelskim županom Helmutom Woschitzem, kjer naj bi šlo za komunalna, pa tudi za narodnostna vprašanja v občini. Za ustrezno uveljavljanje in spoštovanje enakopravnosti koroških Slovencev pa si bo krajevna skupina v okviru svojih možnosti prizadevala tudi na deželni ravni mladinske in strankarske organizacije.

Sicer pa je mladinska organizacija koroške SPÖ tudi že doslej kazala dosti več razumevanja za vprašanja slovenske manjšine in posebej za problematiko skupne vzgoje otrok v skupni šoli, kot se to dogaja v stranki sami. Socialistična mladina in zlasti socialistično usmerjeni študentje so sodelovali pri raznih protestnih akcijah proti napadom nemških nacionalistov na pravice Slovencev in na dvojezično šolo; problematiki dvojezič-

nega šolstva so pred dvema letoma posvetili tudi posebno informativno konferenco.

Prizadevanja za uresničevanje načel enakopravnosti pa razvija Socialistična mladina tudi na drugih področjih. Tako so na primer med težišči njenega letošnjega jesenskega dela vprašanja ženske enakopravnosti, zlasti enakopravnosti žensk na delovnem mestu. Pod geslom „ženske v delovnem svetu“ so ta teden začeli s široko zasnovano akcijo informiranja in izobraževanja, katere namen je opozoriti na slej ko prej obstoječo zapostavljenost žensk, ki se odraža predvsem v znatno nižjih plačah ženskih delojemalk v primerjavi z moškimi, v zaposlitvi žensk pretežno v nižje kvalificiranih poklicih itd. Pa tudi svojo letošnjo deželno konferenco, ki jo pripravlja za 22. november, bo Socialistična mladina prvenstveno posvetila vprašanjem enakopravnosti žensk v delovnem svetu.

Šolarji brskali po arhivih in vaseh

6. Mladinski raziskovalni tabor „Kanalska dolina 86“ zaključen

Na javni predstavitvi izsledkov so se zbrali v Žabnicah prejšnji petek številni domačini, novinarji, raziskovalci in družbeni delavci. Kar so mladi raziskovalci pripravili s svojimi mentorji v petih dveh tednih, je bilo zares presenetljivo. Vsaka skupina – bilo jih je sedem – je „tapecirala“ stene predavalnice z grafikami, statistikami, slikami, tako da so se obiskovalci lahko informirali o vaških strukturah, o arhitekturi hiš, jezikovni pripadnosti in še o marsičem.

Za uvod je pripravila video-skupina film o vseh skupinah, kjer so šolarji in študentje navdušeno pripovedovali o svojem konkretnem delu. V strnjenih poročilih – v slovenščini in italijanščini – so predstavili svoje raziskovalne dosežke. Slišali smo, da so brskali po starih farnih in občinskih arhivih, katastrskih mapah, iskali fosile, lovili miši, intervjuvali prebivalce Žabnic, Ovčje vasi ter Ukev.

Najbolj so ohranile slovenski značaj Ukve, ki so bolj „tradicionalna“ vas s pretežno kmečkim prebivalstvom, Ovčje vasi, ki je „odprtejša“, pa se italijanizira.

Jezikovna skupina, ki je bila

zastopana na taboru prvič, je npr. posnela pesem, jo nato napisala v notah in odkrila, da je isto pesem napisal pred približno 150 leti že Matija Ziljski. Pa še nekaj je odkrila jezikovna skupina: zunaj cerkva in pokopališč slovenščina skorajda nima mesta. Socialna struktura vasi se z odseljivanjem

avtohtonega in priseljivanja tujega prebivalstva močno spreminja in s tem zgublja slovenščina svojo bazo.

Zadnji del večera – video posnetek žeganja – pa na občuten način prikazuje problem, ki velja za vse prebivalce Kanalske doline: bolečino izkoreninjenosti na domačih tleh. **Vida Obid**

Predsednik KPA Muhri: Boj za člen 7 je važna vseavstrijska naloga

Na tradicionalnem prazniku Volkswille, ki je bil minulo soboto in nedeljo v Beljaku, se je predsednik KPA Franz Muhri v svojem govoru bavil tudi v vprašani slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem in njenih pravic. Dejal je, da so zadnja prizadevanja za poslabšanje dvojezičnega šolstva izraz plazečega se političnega razvoja v desno, šolski model, ki ga je pripravila pedagoška komisija treh strank, pa pomeni novo kapitulacijo vodstev SPÖ in ÖVP pred pritiskom nemških nacionalnih sil, KHD in FPÖ, kajti namesto izboljšanja skupnega pouka vsebuje ta koncept nadaljnji korak k poslabšanju, k narodnostni cepitvi in delitvi.

„V skupnem boju za enakopravnost slovenske manjšine in za izpolnitev člena 7 državne pogodbe vidimo pomembno vseavstrijsko nalogo, važen del splošnega demokratičnega boja,“ je poudaril Muhri. Zahteval je izgradnjo dvojezičnega šolstva ter popolno in vsestransko enakopravnost slovenske manjšine, „ker odnos do tega vprašanja je bistveno merilo demokracije.“

Model koroške šolske komisije ni v skladu z novim učnim načrtom za ljudske šole in še nekaj ugotovitev ob začetku novega šolskega leta

Novi učni načrt za ljudske šole že velja

Od pričetka šolskega leta 1986/87 naprej veljajo za vse avstrijske ljudske šole novi učni načrti, ki so jih preizkušali v večletni razvojni in preizkusni dobi. Nekatera določila veljajo takoj, druga bodo uvajali postopoma do šolskega leta 1989/90. Dosedanji učni načrt je bil sprejet leta 1963, veljal je torej preko 20 let.

Ministrstvo za pouk navaja v svojih utemeljitvah za spremembo učnega načrta, da je treba izboljšati splošno situacijo v šoli – za otroka naj bo najbolj sprejemljiva. Otrok se naj čuti sproščenega v šolski stavbi, med součenci in učitelji, in vse, delo v šoli naj izključno služi koristi otroka.

Poleg sprememb v novih učnih načrtih za posamezne predmete, so posebno pomembne tudi novosti pri „splošnih izobraževalnih ciljih“ in pri „splošnih didaktičnih načelih“.

V teh načelih smatrajo šolo tudi kot socialni življenjski prostor oz. prostor, v katerem si otrok pridobiva izkušnje. Dobesedno pravijo tam: „Eine besondere sozialerzieherische Aufgabe erwächst der Grundschule dort, wo sie interkulturelles Lernen österreichischer und ausländischer Kinder ermöglichen kann.“ (Posebno socialno-vzgojevalno nalogo dobiva osnovna šola tam, kjer lahko omogoča medkulturno učenje avstrijskih in inozemskih otrok). Žal so tu „pozabili“ dodatek: „...und in allen Gebieten Österreichs, in denen autochthone Volksgruppen siedeln.“

Čeprav tega dodatka ni, pozdravljamo spremembo, saj pomenijo, da so snovalci novih šolskih načel prevzeli dognanja iz prakse in pedagoške znanosti v uradni dokument. Tudi pot je bila pravilna, spremembe so uveljavili po večletni razvojni in preizkusni dobi!

V premislek dajem bralcu tudi še nekaj odlomkov iz poglavja „Splošna didaktična načela“. Zaradi pomembnosti jih objavljamo dobesedno. Izbral sem jih iz predpisov za avstrijsko ljudsko šolo, ki so veljavni za nemški del pouka na naših dvojezičnih ljudskih šolah. Iz njih je dobro razvidno, kako pomembna je skupna vzgoja, torej tudi obstoj in razvoj obstoječe dvojezične ljudske šole na Koroškem. (Kdaj bodo podobni predpisi izdelani za avstrijsko manjšinsko ljudsko šolstvo, še ne vemo.).

„In Verbindung mit und neben dem sachlichen Lernen hat der Lehrer auch das soziale Lernen der Kinder anzuregen, zu fördern und es damit weiter zu entfalten.“

Die Förderung der Persönlichkeit der Kinder zielt einerseits auf die Stärkung des Selbstwertgefühles und andererseits auf die Entwicklung des Verständnisses für andere ab. In besonderer Weise ermöglicht dies: das Mit- und Voneinanderlernen, das gegenseitige Helfen und Unterstützen, das Erwerben einfacher Umgangsformen, das Entwickeln und Akzeptieren von Regeln bzw. eines Ordnungsrahmens als Bedingung für Unterricht, das gewaltfreie Lösen bzw. das Vermeiden von Konflikten, das Erkennen und Durchleuchten von Vorurteilen, das ansatzweise Verständnis für Manipulation, die Sensibilisierung für Geschlechterrollen.

Möglichkeiten dazu bieten zum Beispiel verschiedene Situationen im Zusammenleben der Klasse, das Lernen in kooperativen Sozialformen (Kriesgespräch, Partner- und

Gruppenarbeit, Rollenspiel, Kinder als Helfer für Kinder usw.) und das Aufgreifen und Anbieten von sozialen Themen im Unterricht.

Um soziales Lernen zu ermöglichen, muß der Lehrer trachten, ein Klima der gegenseitigen Vertrauens und der menschlichen Verantwortung zu schaffen.

Klasse und Schule sollen von Lehrern und Schülern gemeinsam als Hilfe-, Aussprache-, Arbeits-, Spiel- und Feierygemeinschenschaft gestaltet und erlebt werden.

Der Weg führt dabei von der Entwicklung möglichst vieler positiver Ich-Du-Beziehungen zwischen den Schülern und zwischen jedem einzelnen Schüler und dem Lehrer über den Aufbau eines Wir-Bewußtseins zur gemeinsamen Verantwortung aller für alle in der Klasse, zum Mitleben in einer lebendigen Schulgemeinschaft und zum Verständnis für andere größere Sozialgebilde des Lebens.

Die Schulerziehung hat den ganzen Menschen zu bilden und darf keinen Seinsbereich, vom Körperlichen bis zum Seelisch-Geistigen, vernachlässigen.

In allen Bereichen des Unterrichts soll, wo immer möglich, spontanes Interesse, Neugierverhalten, Wissensbedürfnis und Leistungsbereitschaft des Schülers geweckt und gepflegt werden.

In der Grundschule unterscheiden sich die Schulanfänger hinsichtlich des Entwicklungsstandes des Sozialverhaltens, der Kommunikationsfähigkeit, der Selbstständigkeit, der Interessen, der Motivation, des Vorwissens, der Lernfähigkeit, der Arbeitshaltung u. a. wie kaum in einer anderen Schulart.

Diese Unterschiede müssen erkannt, beachtet und zum Ausgangspunkt für differenzierte Lernangebote und differenzierte Lernanforderungen gemacht werden. Eine verantwortungsvolle Berücksichtigung der Unterschiede schafft die Voraussetzungen für erfolgreiches Lernen aller Schüler und hilft mit, Über- bzw. Unterforderungen möglichst zu vermeiden.

Ein das Lernen fördernder Unterricht soll in einer pädagogischen Atmosphäre von Ermutigung und Erfolgszuversicht, Geduld und Güte, Vertrauen und Verständnis, gegenseitiger Achtung und Rücksichtnahme erfolgen.

Dies erfordert vom Lehrer, daß er sich um die bestmögliche Förderung jedes einzelnen Schülers bemüht. Der Klassenraum soll sowohl als lernanregende Umwelt als auch als Raum für kindliches Zusammenleben gestaltet sein und eine flexible Sitzordnung ermöglichen.“

Dvojezična ljudska šola na Koroškem je avstrijska šola. Tudi zanjo veljajo ti predpisi! Ne bi mogli trditi, da so koroške stranke pri kovanju svojega šolskega modela upoštevale te predpise oz. načela, nasprotno nasprotujejo „splošnim izobraževalnim ciljem“ in „splošnim didaktičnim načelom“, učnega načrta za avstrijske ljudske šole. Ne morem se znebiti vtisa, da koroške stranke svojega modela niso izdelale na podlagi pedagoških, temveč po naročenih političnih vidikih.

„Razredni forum“ in „Šolski forum“ sta na ljudski šoli obvezna

Vse ljudske, glavne in posebne šole v Avstriji morajo uveljaviti z

novim šolskim letom še drugo novost. 4. novela k „Šolskemu zakonu za pouk“ (SCHUG) ureja na novo **odnose učenec-učitelj-starši**. V prvih šestih oz. osmih tednih šolskega leta morata biti sklicana oz. izvoljena „Razredni forum“ in „Šolski forum“. To ne smemo zamenjati z združenjem staršev (Elternverein), ki lahko obstoja še naprej, v isti obliki kot dosedaj.

„Razredni forum“ sestavljajo vsi starši otrok enega; „šolski forum“ pa tvorijo vsi razredni učitelji in po en (izvoljen) predstavnik staršev na razred. Razredni in šolski forum sta povsod obvezna, združenje staršev pa lahko obstaja na prostovoljni podlagi poleg njiju.

Naloga forumov je soodločati oz. svetovati v naslednjih zadevah: šolske prireditve, šolski hišni red, zbiranje denarja v šoli, zdravstvo, vprašanje pouka in vzgoje, organizacija izletov in podobno.

V gotovem smislu te naloge lahko tolmačimo kot odpiranje šole do prizadetih občanov – staršev, ki so sedaj po zakonu dolžni sooblikovati vsakodnevne šolske zadeve. Starši prevzemajo tudi dolžnosti. Najpomembnejša dolžnost je svojega otroka podpirati (vzpodbujati) za sodelovanje pri pouku in vzgojnem delu v šoli. Šolski vsakdan naj bo torej delo treh partnerjev: učenca – učitelja – staršev.

Partnerstvo – garant za dobre odnose

Obe novosti ob začetku letošnjega leta (učni načrti in nova foruma) sta navodili šolskih oblasti za čim boljše sodelovanje vseh prizadetih na področju obveznega šolstva. Namen šolske oblasti je zblizati posebno starše, otroke in učitelje.

Potrebno je: govoriti med seboj –

premostiti predsodke – odgovorno ravnati!

Poznamo na Koroškem strukturno nasilje?

Nerazumljivo mi je, zakaj so koroške stranke SPÖ, ÖVP in FPÖ dopustile spolitiziranje (oz. vodilno sodelovanje pri spolitiziranju) manjšinskega šolstva na Koroškem. Saj so vsi odgovorni politiki in uradniki deželnega šolskega sveta vedeli, da se za ljudsko šolo že leta pripravljajo dobre spremembe. Nekateri so celo leta dolgo sodelovali pri pripravi teh – zgoraj obširno navedenih – pozitivnih sprememb, a istočasno zahtevali, pripravljali in zagovarjali zelo slabe spremembe za dvojezično ljudsko šolo, ki bi bile – ob uvedbi v sedaj vladajoči fazi strukturnega nasilja na Koroškem – vrhu tega še nepopravljiva škoda za koroške Slovence.

Takoj ko so „strokovnjaki“ koroških strank predložili svoj model za

Franci Kukovica je predsednik šolskega odbora Zveze slovenskih organizacij (ZSO) in je že večkrat izčrpno podal stališča k tekočim razpravam o šolskih vprašanjih, še posebej o manjšinskem šolstvu. Kot predsednik „Strokovnega združenja pedagoških delavcev“ je sodeloval tudi pri snovanju „Stališča Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta koroških Slovencev do šolskega modela koroških deželno-zbornskih strank“ (v celoti smo ga objavili v Slovenskem vestniku, štev. 34/86, 22. avgusta 1986, na straneh 5-8).

V današnjem prispevku naniza avtor nekaj misli o tekočih pozitivnih spremembah znotraj avstrijskega šolskega sistema in opozarja na to, da se koroške stranke pri obravnavanju manjšinskega šolstva ne ravna po teh splošnih avstrijskih načelih.

Z obširnimi citati pa se oddolži tudi potrebi po širšem informiranju prebivalstva o šolskih zadevah.

Uredništvo

spremembo skupnega pouka v dvojezičnih ljudskih šolah, se je začelo neverjetno dobro organizirano, deloma neznajno, vsiljevanje („Saj ste tudi Slovenci sodelovali...“) tega modela nam koroškim Slovincem.

Kje smo občutili vsiljevanje?

- Po časopisju strank, katerih člani so sodelovali v komisiji;
- v izjavah strankarskih funkcionarjev;
- v izjavah KHDja
- v člankih in izjavah strankarsko vezanih in discipliniranih učiteljev-funkcionarjev (npr.: „Kärntner Lehrerstimme“, julij 1986);
- preko referatov deželnega šolskega inšpektorja in okrajnega šolskega inšpektorja za pouk slovenskega jezika pri vseh

nov zagon vsem posameznikom – nestrpnem po naših vaseh, da se lahko naprej nekaznovano zaletavajo v vse, kar je povezano s slovenskim jezikom.

Rad bi vedel kaj si mislijo, oz. ali si kaj mislijo koroški politiki in drugi, ko so brali izjavo avstrijskega ministra za pravosodje dr. Haraldja Ofner-ja avgusta 1986 pri „Evropskem forumu Alpbach“:

„Minderheiten genügt es zu ihrem Fortbestehen nicht, daß ihren Angehörigen eben die Rechte zustehen, die auch jene der Mehrheit genießen. Es gehört daher zu den scheinheiligsten Argumenten minderheitenfeindlicher Mehrheiten, Kritikern entgegenzuhalten, Mitglieder einer Minderheit hätten ohnehin „alle Rechte“.“

Imajo pred očmi:
A – Južno Tirol?
B – Južno Koroško?

In kakšna zagata šele ob besedah univ. prof. dr. Rolanda Riz-a iz južnega Tirola na tem zborovanju:

„Wenn es den Staaten Europas ernst ist, dann müssen sie bereit sein, auf die vielen Lippenbekenntnisse zu verzichten und endlich einmal für die Minderheiten Taten folgen lassen.“

Ko je dr. Riz izgovoril te besede je mislil sicer na Južno Tirolsko in Italijo; kar pa velja obenem tudi za zadržanje koroških oziroma avstrijskih oblasti do manjšin v Avstriji, torej tudi do Slovencev na Koroškem.

Skupen nastop bo zagotovil pravično rešitev!

Navdaja me veliko zadovoljstvo ob dejstvu, da smo v preteklih mesecih borbe za obstoj dvojezične ljudske šole bili v stanju delovati mirno, trezno, stvarno in premišljeno in pridobiti med nemškogovorečimi mnogo prijateljev. Vmesni rezultat te neenake bitke – skupno stališče ZSO in NSKS do šolskega modela koroških deželno-zbornskih strank – je važen in fundiran dokument, ki se bo moral upoštevati.

Na mizi leži sedaj 5 „modelov“: model zvezne komisije, FPÖ-ja, KHD-ja, koroške komisije in naš.

Verjetno bi bilo dobro iti z njimi v mednarodno javnost, da jih oceni simpozij strokovnjakov (pedagogi, juristi, manjšinci) iz različnih evropskih držav. Najbrž bi Avstrija, njeno ravnanje proti manjšinam in vladajoča miselnost na Koroškem dobili slabo oceno.

Bomo videli, kaj bo prinesel čas. Nekateri pravijo: „Boste videli, da bojo sedaj poskušali vdreti pri zadnjih vratih, ko ste spredaj tako dobro zaplankali.“

Kukovica Franc

Prva uradna publikacija Alpe-Adria

Pred kratkim je izšla prva uradna publikacija o Delovni skupnosti Alpe-Jadran. O tej ustanovi smo sicer že mnogo slišali in brali, vendar še mnogo premalo, da bi do podrobnosti spoznali njeno dejavnost in cilje. Nova publikacija, ki vsebuje nad sto strani, naj bi naredila konec temu pomanjkanju javnega obveščanja.

Delovna skupnost Alpe-Jadran vključuje v svoj delokrog enajst dežel – Bavarsko, Zgornjo Avstrijo, Solnograško, Štajersko, Koroško, Trientno-Južno Tirolsko, Lombardijo, Benečijo, Furlanijo-Julijsko Benečijo,

jo, Slovenijo in Hrvaško. O vseh teh deželah najdete v publikaciji opisane njihove posebnosti in zanimivosti (zemljepis, gospodarstvo, kultura...), ilustrirane z lepimi barvnimi slikami. Vsaka dežela ima v publikaciji svoj določen prostor, da se predstavi bralcu oziroma javnosti. Poleg tega je precej prostora odmerjenega strukturi in delovnim ciljem Delovne skupnosti Alpe-Jadran, ustanovi, ki se resno prizadeva za plodno sodelovanje na vseh mogočih področjih v korist mirnemu sožitju. Ta dejavnost naj bi bila za zgled tudi drugim dežlam in to ne samo v Evropi, temveč tudi v svetu. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je nova publikacija zelo pripraven in koristen priročnik, da se temeljiteje seznanimo s to ustanovo, ki igra zelo pomembno gospodarsko-kulturno vlogo v Evropi.

V tej, lahko bi rekli, mali „veliki“ zgodovini Delovne skupnosti Alpe-Jadran, je opisana njena dejavnost do februarja 1986. V zvezi s tem delovnim prikazom si želimo, kar je na videz brezglava ugotovitev, da bi to zgodovino kmalu prehiteli, kajti to bi bil prepričljiv dokaz za življenjsko moč Delovne skupnosti Alpe-Jadran. Veselilo bi nas, da bi to življenjsko moč lahko dokazali z nadaljnjimi izdajami podobne publikacije.

Letos jeseni prevzame predsedstvo Delovne skupnosti Alpe-Jadran dežela Koroška in prav zato je dobra informacija o dejavnosti in ciljih omenjene publikacije še bolj potrebna.

Seminar loških tamburašev v Crikvenici

Tudi letos so tamburaši iz Loč bivali 10 dni ob Jadranu, kjer so povezali vsakdanje vaje s prijetnim kopanjem in počitniškim razvedrilom.

Bil je to deveti poletni seminar po vrsti, šestič pa so si izbrali za kraj počitnic Crikvenico. Stanovali so tudi tokrat v privatnih hišah v bližini Doma Železarne Jesenice, kjer so imeli vso prehrano in dvakrat na dan tudi redne vaje, katere je vodila Erika Wrolich. Vadili so po zajtrku in pa pred večerjo. V domu samem so razveselili letoviščarje z dvema koncertoma, ko so predstavili novo naštudirane skladbe, katere je za orkester napisal Aleksander Černut. Naučili so se tri daljše venčke in 4 krajše skladbe. Razveseljivo pa je dejstvo, da je letos poprijelo za inštrumente 5 mladih, jako nadarjenih tamburašev. Na poti domov so si mladi Korošci še ogledali Titov most, ki povezuje celino z otokom Krkom.

Tudi letošnje letovanje bo ostalo vsem članom v nepozabnem spominu.

Globaško žegnanje – kulturni praznik

Preteklo soboto so globaški puabi že drugič vabili na globaško žegnanje, kot po navadi traja dva dni. Program žegnanja je tokrat vseboval tri prireditve: v soboto zvečer ples pri Šoštarju, za katerega je skrbel svetovno znani ansambel Lojzeta Slaka. V nedeljo po pranganju srečanje pod farno lipo, ki so ga oblikovali Globaški puabi, zvečer pa pri Štekelnu koncert globaških pevskih zborov, na katerem so sodelovali vsi pevski zbori iz Globasnice in okolice. Po koncertu pa so nastopali „Fantje treh vasi“ s pevci in skrbeli za ples in dobro razpoloženje do ranih jutranjih ur. Vse tri prireditve so bile dobro obiskane, kako tudi ne, ko pa so za splošno počutje odlično poskrbeli, tako pri Šoštarju, kot pri Štekelnu. Naj-

večja privlačnost pa je seveda bil svetovno znani ansambel Lojzeta Slaka, ki je otvoril s svojimi poskočnimi melodijami globaško žegnanje. Tudi tokrat je bilo to žegnanje pravi ljudski praznik, poln harmonične vzajemnosti, kar je tudi cilj tega praznovanja. Z veseljem lahko ugotovimo, da je bilo globaško žegnanje uspel kulturni dogodek, kar je predvsem zasluga Globaških puabov, ki jim tem potom izrekamo iskreno zahvalo. Tudi letošnje uspelo globaško žegnanje naj bo globaškim puabom v spodbudo, da bodo tudi v bodoče delovali v tem smislu. Poleg vsega tega pa je globaško žegnanje imelo tudi karitativen pomen, ker bo dobilek služil nabavi novih orgel v farni cerkvi.

Otvoritev Soškega koridorja

V soboto so v Sloveniji uradno vključili v mednarodni promet novo transportno pot, ki so jo krstili za Soški koridor. Gre za najkrajšo železniško povezavo luke Koper in celotnega severnega Jadrana s srednjo Evropo. Naložba v posodobitev te proge od Kopra do Jesenic, je stala približno 2,6 milijarde dinarjev. Progo so usposobili za 20-tonsko osno obremenitev, obnovili so 49 kilometrov proge in 21 kilometrov postajnih tirov, zgradili so še vrsto sodobnih naprav in nakupili najsodobnejše vagoni.

Slovesnost se je odvijala v Novi Gorici. Hkrati so proslavljali tudi 80-letnico otvoritve železniške proge Beljak – Jesenice – Nova Gorica – Trst, ki jo je gradilo 40.000 graditeljev. Le-ti so ustvarili pravo mojstrovino – 233 kilometrov dolgo progo s 43 predori in 50 mostovi.

Posodobitev železniške proge med Koprom in Jesenicami je vsekakor velikega gospodarskega pomena in pomemben prispevek k povečanju mednarodnega železniškega prometa.

OBVESTILO Zveze slovenskih izseljencev

Letos obhaja Zveza slovenskih izseljencev 40-letnico svojega obstoja. Temu jubileju bo posvečen tudi letošnji občni zbor, ki bo v nedeljo 21. septembra s pričetkom ob 14. uri v Kulturnem domu „Danica“ v Šentprimozu.

● V pozdrav občnemu zboru bo zapel moški pevski zbor SPD „Vinko Poljanec“ iz Škocjana pod vodstvom pevovodje Franca Starca.

● Zbor bo povezan s kulturnim sporedom, ki ga bo izvajal Koroški partizanski pevski zbor pod vodstvom dirigenta prof. Branka Čepina.

● Za Dan izseljencev pa bo v Kulturnem domu na ogled tudi dokumentarna razstava pod naslovom „Pregnanstvo in upor“ (pripravil tajnik SPZ dr. Janko Malle), ki v besedi in sliki pripoveduje o preganjanju in trpljenju koroških Slovencev v času nacizma ter o njihovem junaskem uporu in boju proti zločinskemu nasilju fašizma.

Vse bivše izseljenske družine in njihove člane prisrčno vabimo, da se s svojimi prijatelji in znanci udeležijo tradicionalnega srečanja.

Zveza slovenskih izseljencev

Salzkammergut (jezera) – Schafbergspitze

„Poznaš Avstrijo“ se glasi znano vprašanje in kvizu. Če ne, ali premalo, se pridruži našemu izletu v deželo jezer in gora – Salzkammergut in na goro Schafbergspitze.

Pot nas bo vodila preko Friesacha/Brež skozi Metnitztal/Motniško dolino v Murau. Skozi štajerski Katschtal nadaljujemo pot preko sedla Sölknerpass (1792 m) v dolino Ennstal. Sölkttäl je so območje naravnega parka s čudovito gorsko in planšarsko pokrajino. Iz Gröbminga se po ozki cesti skozi sotesko Salzschlucht pripeljemo v štajerski Salzkammergut z znanimi kraji: Bad Mitterdorf, Bad Aussee in Altaussee. Na sedlu Pötschenpass (992 m) prekoračimo nato zgornjeavstrijsko-štajersko deželno mejo na zahodnih obronkih pogorja Totes Gebirge in pridemo v Bad Goisern in glavno mesto Salzkammerguta – Bad Ischl. Od tam kmalu dosežemo obalo jezera Wolfgangsee (Abersee) in se z vzpenjačo (Zahnradbahn) zapeljemo na 1783 m visoko goro Schafbergspitze s fantastičnim razgledom na jezera Attersee, Mondsee, Irsee, Wolfgangsee ter gore Dachstein, Totes Gebirge, Hollengebirge, Osterhorngruppe in kraje Flachgau, Hausruck in Innviertel. Prenočili bomo v gorski postojni.

janki na Schafbergspitze. Naslednjega dne bomo nadaljevali pot k jezeru Attersee, kjer bomo obiskali divjeromantično sotesko Burggrabenklamm. Od tam se mimo jezera Mondsee, Thalgaau in jezera Fuschlsee pripeljemo v Faistenau (jezera Hintersee, Stadtsee, Wiesentalsee) in nato v Hallein.

Vračali se bomo skozi dolino Pongau preko sedla Tauernpass (1740 m) v dolino Lungau ter zaključno preko sedla Turracherhöhe (1763 m) nazaj v Celovec.

Izlet bo v soboto 27. in nedeljo 28. septembra s privatnimi avtomobili. Interesenti naj udeležbo javijo najkasneje do 26. septembra po telefonu: 0 42 22/51 43 00-31. Odhod iz Celovca na izlet bo ob vsakem vremenu!

Začeli so obnavljati Tavčarjev dvorec na Visokem

Na Visokem v Poljanski dolini so pred kratkim začeli obnavljati znani Tavčarjev dvorec, katerega je načel zob časa. Ohranili bodo tudi hlev, ki se je pred leti zaradi slabega vzdrževanja porušil.

Tavčarjev dvorec je postal družbena last – lanske leto ga je odkupila občina Škofja Loka in ga predala v oskrbo Alpetourizmu tozdu Gostinstvo Kranj. Najbolj razveseljivo pri celi zadevi pa je dejstvo, da bodo obnovili tudi hlev, kajti brez njega (ukvarjali so se že z mislijo, da hleva sploh ne obnovijo več) bi bil Tavčarjev dom oskubljen in ne bi odgovarjal avtohtonosti objekta.

Do zime bodo hiši zamenjali streho, pri hlevu pa bodo očistili ruševine in napravili betonsko ploščo, ki bo zaščitena počakala pomlad, ko bodo gradili naprej.

Slovenski prosvetni društvi „Zarja“ iz Železne Kaple in „Valentin Polanšek“ z Obirske ter Krajevno združenje Zveze slovenske mladine vabijo na

4. POHOD PO POTEH
Johana, Gašperja in Lenarta
v nedeljo 14. 9. 1986

Zbirališče: ob 8.00 uri
pri Wölfelnu v Lobniku
Cilj: spominski dom pri Peršmanu v Lepeni.

Prireditve

ROMARSKO POTOVANJE V LURD, ARS IN ZENEVO

od sobote 13. do
sobote 20. septembra 1986
Vodi: župnik Valentin Gotthardt, Galicija
Cena: 4.300 šil.

Šmihel

VAŠKI PRAZNIK 1986

v nedeljo 21. 9. 1986 ob 14. uri
na Davidovem travniku
(samo ob lepem vremenu).

Gorje – Zahomc

GORJANSKO ŽEGNANJE

v nedeljo 14. septembra 1986
● ob 10.00 uri maša v Gorjah
● ob 14.00 uri v Zahomcu ZILJSKO
ŠTEHVANJE (v domačem slovenskem
jeziku)
Vabi fantovščina!

SPD „Borovlje“ vabi na dvodnevni izlet k
PLITVIČKIM JEZEROM

dne 20. in 21. septembra 1986
Prijava: do konca avgusta pri predsedniku
Melhiorju Verdelu, ☎ 04227/21392

CELOVEC

RAZSTAVA ILUSTRACIJ OTROŠKIH KNJIG IZ LETONSKE

do 24. septembra 1986
v Mohorjevi knjigarni v Celovcu
Prireditelja: Avstrijsko-sovjetsko društvo
in Mohorjeva založba.

SELE BOROVNICA KONCERT KASERMANDLOV

v soboto 13. 9. 1986 ob 20.00 uri
pri Trklu v Selah-Borovnici
Nastopajo: Kasermandla Sepp in Ferdl,
Vrtnikovi iz Sel ter harmonikaši iz Sel,
Obirske in Železne Kaple
Nato sledi ples!
Prireditelj: Alpski klub „Obir“ na Obirskem.

Die Arbeitsgemeinschaft
BUND KÄRNTNER MITTELSCHÜ-
LER / AKTION KRITISCHER SCHÜ-
LER (Delovna skupnost Zveze koroških
srednješolcev / akcija kritični šolarji) pri-
reja v sredo 17. 9. 1986 ob 18. uri v Kul-
turni taberni pri Joklnu

PRVO SREČANJE ŠOLARJEV

v letošnjem šolskem letu
Cilj te ustanove je seznaniti šolarje z mož-
nostmi aktivitet na šolah.
Prisrčno vabljeni!

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 11. septembra 1986.

Za 100 dinarjev dobite	2.50 šil.
Za 100 dinarjev plačate	3.60 šil.
Za 100 lir dobite	0.995 šil.
Za 100 lir plačate	1.055 šil.
Za 100 mark dobite	694.20 šil.
Za 100 mark plačate	710.50 šil.

Večer z Dejanom Pečenkom pri klavirju
v četrtek 18. 9. 1986 ob 21.00 uri
v „Jazzclubu“ Kamot v Celovcu
Dejan Pečenko je eden najboljših piani-
stov Jugoslavije. On študira jazz v Gradcu.
Vstopnina znaša 20 šilingov.

Obirsko

Alpski klub „Obir“ na Obirskem vabi na
KEGLJANJE ZA TELE

● v soboto 20. 9. 1986 ob 13. do 20. ure
● v nedeljo 21. 9. 1986 ob 9. do 20. ure
v naravnem kegljišču pri Jerebu
na Obirskem.

Sele

KONCERT – muzikanta SEPP IN FERDL

v soboto 13. 9. 1986 ob 20.00 uri
v gostilni Trkl (Sele-Borovnica)
Nastopajo: Sepp in Ferdl, Vrtnikovi iz Sel
ter harmonikaši iz Sel,
Obirske in Železne Kaple. Nato sledi ples!
Prireditelj: Alpski klub „Obir“
na Obirskem.

CELOVEC

DEŽELNO ZBOROVANJE KEL

v nedeljo 5. oktobra 1986 ob 14. uri
v Slomškovem domu v Celovcu
Delegati z glasovno pravico
prejmejo posebna vabila
Prireditelj: Koroška enotna lista.

Železna Kapla

KONCERT

z ansamblom „Šanson in kitara“
s pevko Meri Avenak, pod vodstvom sve-
tovno znanega mojstra Bojana Adamiča
v petek 19. 9. 1986 ob 20.00 uri v farni
dvorani v Železni Kapli
Bojan Adamič je dirigent, skladatelj in
aranžer

GALERIJA ROŽEK

vabi na otvoritev razstave v spomin
akad. slikarju **Bardu Lucundusu**
v soboto 13. 9. ob 19.30 uri
Pri otvoritvi bo iz svojih del bral
Erwin Fritz.

POZOR!

Dve važni skupini, ki bi
morali oblikovati program
letošnjega mitinga, sta morali
kratkorочно odpovedati za
14. september 1986. Zato je
KLADIVO-miting preložen
na november tega leta. Novi
termin bomo pravočasno spo-
ročili.

Uredništvo Kladiva!

Vpisovanje v oddelke Glasbene šole

v petek 12. septembra 1986:

- **Provincialna**
(Slomškov dom)
od 14.00 do 15.00
- **Modestov dom**
od 15.15 do 16.30
- **Mladinski dom**
od 17.00 do 18.00

Doživeli so spokojen mir in domačnost ljudi

6. slikarski teden v Svečah zaključen

Minulo soboto so v Svečah v Rožu s prezentacijo del zaključili 6. mednarodni slikarski teden, ki ga pripravlja Slovensko prosvetno društvo „Kočna“ iz Sveč. Šest umetnikov iz treh držav (Italije, Avstrije in Jugoslavije) se je srečalo, zbiralo vtise, se povezovalo z ljudmi in na zaključni razstavi v Adamovi gostilni s svojimi deli prebivalcem kraja posredovalo nekaj svojih vtisov.

Zdi se, da je slikarski teden razpet med mirno rožansko naravo in oddaljenim mestnim vrvežem, med domačim ljudskim izročilom in mednarodnim spontanostjo ustvarjanjem. Že samo okvirni program to potrjuje, saj je segal od nastopa domačega moškega pevskega zbora z domačo slovensko ljudsko pesmijo, tja do jazz glasbe dunajske skupine „Kleinschuster-Quartett“, ki je ob otvoritvi tedna ujela poslušalce v svoje ritme.

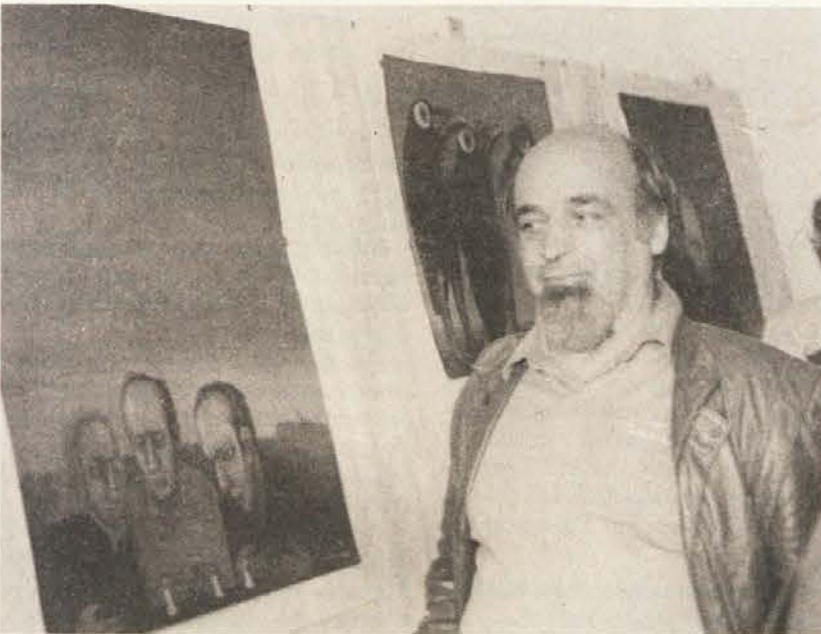
Podobno razpeti so bili vtisi v kraju ustvarjajočih umetnikov. Niso predstavljali samo živega prepletanja italijanskega, slovenskega in nemškega jezika, slikarski teden vsakega umetnika na svoj način nagovori.

Korošec Kurt Piber, ki je svoje risanke objavljav že v številnih domačih in tujih časopisih in revijah, je v Svečah posredoval zainteresiranim spretnosti risanja karikatur in podobno. Drugi nemškogovoreči Korošec, Paul Kulnig, je bil navdušen nad nadvse prijaznim prebivalstvom, ki se je zanimalo za umetnike, jih povabilo na kavo in jim streglo. Kulnig, ki je prej upodabljal predvsem akte, pravi, da se je v Svečah bolj zblizal z naravo. Na rjavem papirju izstopajo npr. iz njegovega tipično zabrisanega stila markantna stara sadna drevesa ali druge podobe iz sveške okolice.

Iz Trsta sta se udeležila tega slikarskega tedna likovna umetnica Claudia Raza Floreancig (slikala je predvsem

detalje iz vasi) in Adriano Bon, katerega abstraktne slike so s svojo barvitostjo in mnogolikostjo potrjevale, da mora biti res zanimiv slikarski animator za otroke in solarje.

Slovenijo sta tokrat zastopala Mirna

S svečami na prvi sliki je Jože Tisnikar vzpostavil povezavo do Sveč. Razstava, ki jo je otvoril dr. Janko Zerzer, bo kmalu na ogled tudi v Tinjah.

Pavlovec iz Škofje Loke, ki je z gvaši upodabljala sveško okolico in jo na zanimiv način abstrahirala. Pav gotovo najbolj znan izmed umetnikov pa je bil Jože Tisnikar iz Slovenj Gradca, o katerem je ravnokar pri Mladinski knjigi v Ljubljani izšla tretja monografija z deli iz novejših dob. Tisnikar, ki ga spoznaš kot veselega, družabnega človeka, je dejal, da njegove slike v zadnjem času postajajo svetlejšje, hkrati pa se čudi nad ljudmi, „da so tako nadvse navdušeni nad slikami“. Treba je namreč dodati, da so v par minutah bile prodane štiri slike, ki jih je ustvaril v Svečah.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

v dneh od 26. do 28. septembra 1986 prireja pri Kovaču na Obirskem

pisateljsko srečanje

na katerem bodo povabljeni pisatelji iz Koroške, Slovenije in Primorske razpravljali o temi

„NA ROBU DVEH KULTUR“

Kot referenti bodo sodelovali: Jaša L. Zlobec
Miran Košuta
Jani Oswald
Maja Haderlap

V soboto, 27. septembra 1986, bo v okviru srečanja
literarni večer

na katerem bodo udeleženci srečanja brali iz svojih del.

Prireditve bo ob 19.30 uri v društveni sobi SPD „Zarja“ v Železni Kapli.

Ob tej priložnosti bo SPZ predstavila kaseto z novimi posnetki pesmi Obirskega ženskega okteta.

Ljubitelji slovenske sodobne književnosti prisrčno vabljeni!

Gledališki seminar

Minuli teden se je v Fiesi na slovenski obali mudilo 56. koroških gledališnikov – amaterjev, ki so na posebnem seminarju izpopolnjevali svoje sposobnosti.

Seminarja so se udeležile štiri gledališke in tri lutkovne skupine, namreč Oder mladje KDZ, Mladinska skupina KPD iz Sel, gledališka skupina dunajskih študentov ter mladinska gledališka skupina KPD iz Velikovca in lutkarji KDZ iz Celovca, iz Šmihela ter lutkovna skupina dunajskih študentov.

Udeležencem seminarja sta predavala strokovnjaka Ana Mlakarjeva in Marjan Belina. Slednja sta jim stala ob strani tudi pri pripravi njihovih novih komadov, ki jih bodo postavili na oder v prihodnji sezoni. Organizacijo seminarja je imala na skrbi Zveza kulturnih organizacij Slovenije, bivanje v Fiesi je gostom posredoval Klub koroških Slovencev v Ljubljani, zadnji večer pa je naše gledališnike pogostil Republiški komite za izobraževanje in Zveza kulturnih organizacij Koper/Capodistria.

Srečanje pisateljev v Štatenbergu

Sinoči se je na gradu Štatenberg na Štajerskem pričelo tradicionalno srečanje pisateljev, katerega organizator je Društvo slovenskih pisateljev in njegova podružnica v Mariboru.

Zbrani pisatelji iz Slovenije in drugih republik SFRJ ter iz zamejstva bodo letos obravnavali temo „Književnost in izobraževanje“. Na srečanju, ki bo trajalo do nedelje, bodo pisatelji nastopili na literarnem

večeru v Slovenski Bistrici, obiskali pa bodo tudi nekatere šole bistriške občine.

Naslednji teden pa bo v Lipici in Vilenici na Krasu velika mednarodna literarna manifestacija VILENICA 86. Tam bodo prvič podelili prvo mednarodno literarno nagrado. V tem okviru bo potekal obširen kulturni spored. S to prireditvijo organizatorji želijo slovensko književnost močnejše uveljaviti v širšem evropskem prostoru.

Razstava

V Galeriji Rožek, ki jo vodi Marija Šikoronija, bo jutri zvečer ob 19.30 uri otvoritev likovne razstave, posvečene spominu nedavno umrlega akademika slikarja Barda Lucundusa. Na razstavi bodo ljubitelji likovne umetnosti imeli priložnost videti reprezentančen prikaz likovnih stvaritev tega znanega slovenskega umetnika.

Po otvoritvi bo literarni večer, na katerem bo iz svojih del bral slovenski pesnik Ervin Fritz iz Ljubljane.

Ljubiteljem likovne umetnosti in slovenske poezije priporočamo, da kulturnega dogodka v Galeriji Rožek ne zamudijo.

Festival

Kot znano, bo jutri v Mariboru 20. jubilejni slovenski festival narečnih popevk, ki poteka pod geslom „Popevka vesele jeseni 86“. Poročali smo, da bo tam sodeloval tudi ansambel Energija s popevko „Štk ne gra“, katere besedilo je napisala Anita Hudl.

Revijo popevk bo ljubljanski radio prenašal neposredno ob 19.45 uri in sicer na II. programu.

Prihodnjo sredo, 17. septembra 1986 pa bo slovenski oddelek radia Celovec celo oddajo posvetil mariborskemu festivalu narečnih popevk.

Zvesti spremljevalec naše šolske mladine:

Mladi rod

Pravočasno – ob začetku novega šolskega leta – je izšla prva (dvojna) številka Mladega roda letnika 1986/87, šolskega lista za koroško šolsko mladino. Tako kot vsa dolga desetletja, smo ga tudi tokrat z veseljem vzeli v roke in z zanimanjem prečitali objavljene prispevke, namenjene šolski mladini, ki se v šoli uči tudi slovenskega knjižnega jezika. Mladi rod je zato tudi v pomoč učiteljem, ki na

tiskane besede, naše književnosti in naše kulturne ravni. Zato priporočamo, da Mladi rod spet sprejmete kot zvestega spremljevalca naše šolske mladine doma in v šoli.

Mladi rod otroci lahko naročijo v šoli, naročiti pa ga je možno tudi na

MLADI ROD

zasebni naslov posameznika ali družine; in sicer na naslov Mladi rod, A-9020 Klagenfurt / Celovec Postfach / po št. predal 210.

Dr. Bratko Kreft

Skok skozi zgodovino

(Govor pred predstavo „Velike puntarije“ v Spodnjih Vinarah pri Šentprimozu 10. 8. 86)

koroško-slovenski rodovi še pomnili, da so do leta 1414 ustoličevali za deželnega vojvoda slovenski kmetje-svobodnjaki ali kosezi, kakor so jih imenovali na gosposvetskem polju, v slovenskem jeziku in da je moral vojvoda kosezu tudi odgovorjati v slovenskem jeziku.

Slovenski del današnje Koroške ima veliko zgodovino za seboj, kakor ves slovenski narod, ki se je moral stoletja boriti za svoj obstoj in se kot zaveden narod, čeprav nasilno okrnjen, ohranil samozavestno do današnjih dni. Na kulturno-narodnem in jezikovno-književniškem področju gre pri tem velika zasluga tudi Primožu Trubarju in njegovim sodelavcem, ki niso le knjižno uveljavili jezika slovenskega naroda, marveč ga tudi narodno-kulturno obudili in za vselej utrdili. Zato smo letošnje leto tudi posvetili 400 letnici Trubarjeve smrti. Nekateri so v preteklosti očitali Trubarju, da je napadel kmečke puntarje, kar je laž. Iz skrbi in strahu za obstoj svojega ljudstva jih je le svaril, saj so vsi kmečki panti krvavo

podlegli fevdalnim vojskam. Kmečke puntarje je prekel in opsoval le Luter, ki se je vdinjal gosposki, medtem ko je Trubar v drugem odstavku okrutnim fevdalcem grozil in jim napovedal bidek konec, kakor so ga doživeli celjski grofje.

S svojo predstavo se danes slovenski koroški gledališko-igralski samorastniki ne priključujejo le letošnjim Trubarjevim slovesnostim, marveč se hkrati oddoljujejo vsem davnim slovenskim in hrvaškim puntarjem tja do slovenskih in zlasti koroških partizanov. Hkrati pa tudi nadaljujejo ljudsko-samorastniško igralsko-gledališko tradicijo, ki jo je v začetkih 19. stoletja ustvaril vaš prednik in rojak kot ljudski dramatik in režiser Andrej Šuster Drebošnjak – koroški Linhart, med drugim pisec Igre o izgubljenem sinu. Ko je koroški rojak etnograf dr. Franc Kotnik izdal leta 1913 knjižico o Drabosnjaku, jo je z občutkom prebral tudi naš največji pesnik po Prešernu Oton Župančič in med drugim zapisal: „...dva verza sem našel...silna v svoji preprostosti, dva verza, kakor bi zavalil dve skali. Dve vrsti, tako elementarni, kakor so jih pisali samo še stari svetopisemski preroki. V ti dve vrsti je zgnel svoj in svojih rojakov gnev:“

Vino pije moj sovražnik noi gre prate jest, jas pa glih tui doro da mam ano dobro viest.

Svoje rajme je Drabosnjak tako rekoč oral iz zemlje, saj izročilo poroča, da je imel pri oranju na koncu njive mizico s

papirjem ali zvezek, v katerega je po vsaki zorani brazdi med oranjem napisal ustvarjen „rajm“. Eden izmed največjih slovenskih pripovednikov Prežihov Vercar je koroški rojak. Slovensko-koroška gledališka skupina „Samorastniki“ nosi ime o njegovem telu.

Nekoč so nam nasprotniki in sovražniki očitali, da nismo zgodovinski narod, ker so nam že davno vzeli našo nekdanjo samostojno državnost, toda kljub temu smo po svoji davni zavesti, po svoji kulturi, če ne prej, vsaj že iz časov velike slovenske Karantanije narodno-kulturno zavedno ljudstvo po delu, po zavesti in upornim bojem skozi dolga stoletja. Z osvobodilni bojem in revolucijo pa smo tudi mednarodnodržavno pavno postali spet državni narod s svojo republiko Slovenijo v okviru jugoslovanske federacije. Naš kulturno-narodno ustvarjalni in zavedni prostor pa sega prek vseh geografsko-političnih meja v srca, um in zavest vseh Slovencev.

„Narod naš dokazuje hrani!“ je upravičeno nekoč vzkliknil naš pesnik in teh dokazov je toliko, k ako malokje pri narodnih s podobno zgodovino:

Bili smo – smo – in bomo.

To potrjuje tudi današnja predstava koroških slovenskih gledaliških samorastnikov z vsemi slovenskimi koroškimi rojaki in z vsem slovenskim narodom v svoji republici in izven nje.

Reifeprüfungszeugnis
Spricvalo o zrelostnem izpitu

Kaj pa sedaj?

Brezposelnost: Huda obremenitev za mladostnika

Najbolj težavna starostna skupina na delovnem trgu so 19- do 25-letniki. Septembra lanskega leta je bilo brezposelnih na Koroškem 3.331 mladostnikov, od teh jih je bilo kar 2.788 starih med 19 in 25 let. Brezposelnost med mladostniki pa še narašča.

Vendar pa to zaskrbljivo dejstvo ni le problem nas Korošcev in Avstrijcev – po vsej Evropi najbolj trpijo zaradi brezposelnosti mladostniki. Politiki se pri nas v Avstriji radi hvalijo – tudi če govorijo o zaskrbljivem razvoju mladinske brezposelnosti –, da nam gre v primerjavi z drugimi deželami v Evropi še dobro. Vendar pa je stvar preresna, da bi mogli v omalovaževati probleme, ki jih imajo brezposelnost prizadeti brezposelni mladostniki (denarne, psihične in druge probleme). Kaj tudi pomaga prizadetemu, če mu nekdo reče, da je drugje še hujše. Njegov problem zato ne bo manjši, tolaži ga pa to dejstvo gotovo ne!

V pogovoru mi je dejal vodja oddelka za posvetovanje in posredovanje na delovnem uradu v Celovcu, dr. Albert Steiner, da problema mladinske brezposelnosti nikakor ne smemo zmanjševati, ker se stanje – kot kaže gospodarski razvoj – do leta 1990 ne bo bistveno izboljšalo.

Mladinska brezposelnost ni le problem mladine

Poudaril pa je tudi, da mladinska brezposelnost ni le problem mladine, temveč da je največ mladostnikov brezposelnih prav v krajih in poklicih, kjer je tudi splošna brezposelnost najvišja. To velja za vsa gospodarsko zapostavljena območja v Avstriji in za poklice v kovinarstvu, v prodaji in za tajniške poklice.

Na Koroškem je menda najbolj prizadet od mladinske brezposelnosti okraj Wolfsberg. Septembra 1985 je iskalo v Wolfsbergu vajeniško mesto 161 mladostnikov, na razpolago pa jih je bilo le 11. V istem času je iskalo vajeniško mesto v okraju Velikovec 79 mladostnikov, na razpolago pa jih je bilo 15. Na Koroškem pa je bilo razmerje za ta mesec 666 mladostnikov, ki so iskali tako mesto, prostih pa le 217.

V Celovcu – tako dr. Steiner – situacija ni tako problematična kot na primer v Wolfsbergu in Velikovcu. Beljak pa menda tozadevno sploh nima težav.

Brezposelnost pri dekletih narašča

Brezposelnost pri ženskah nadpovprečno narašča. To kažejo tudi podatki „socialnega poročila 1985“, ki jih je nedavno predstavil javnosti socialni minister Alfred Dallinger. Posebno prizadete so – kot pri fantih – ženske med 19. in 25. letom.

Državna tajnica za ženska vprašanja Johanna Dohnal se je že pred nekaj leti začela potegovati za več pravic in možnosti za ženske na delovnem mestu in na delovnem trgu. V sodelovanju s socialnim ministrstvom in z ministrstvom za pouk, umetnost in šport je zato izdala tajništvo za ženska vprašanja brošuro: „Dekleta znajo več“ (ki jo lahko dobi vsak na delovnem uradu).

V tej brošuri med drugim opozarjajo na dejstvo, da si večina deklet še vedno izbira le tri poklice. Odločajo se za prodajalko, frizerko ali za tajnico (65 odstotkov izmed deklet si izbere te tri poklice!). To dejstvo pa je vsekakor zaskrbljivo, saj so to ravno poklici, ki nimajo več bodočnosti: nove tehnologije (računalniki ipd.) bodo izpodrinile tajnice iz pisarn; tudi pri prodajalkah gre razvoj vedno bolj k samopostrežbam, ki so povezane z radikalnim znižanjem osebja v prodajalnicah. Namesto da bi si dekleta še vnaprej izbirala poklice, ki nimajo nobene perspektive, bi jih bilo treba vedno bolj usmerjati v tehnične poklice – v takojmenovane „moške poklice“. Tako svetuje državna tajnica za ženska vprašanja Johanna Dohnal. To pa velja zlasti še za tista dekleta, ki se zanimajo za tehnične struje in ki jih ovira samo dejstvo, da so pač to tradicionalni moški poklici. V tej zvezi nudijo delovni uradi pospeševalne ukrepe, ki naj bi olajšali ženskam vstop v poklice, ki so doslej bili „domena moških“.

Nasvete pa seveda najcilej tudi maturantke, ki po zrelostnem izpitu ne vedo, za kateri poklic bi se odločile. Dejstvo je, da odločitev postaja vedno težja, če upoštevamo situacijo na delovnem trgu. Tudi v tej zvezi je zaskrbljivo, da se dekleta še vedno odločajo za študijske smeri, ki jim bodo – po končanem študiju – otežkočile najti primerno zaposlitev. V tej zvezi naj omenim vse učiteljske poklice, socialne in gospodarske vede, pravo in medicino.

Premalo pa so ženske zastopane v tehničnih poklicih: elektrotehniki, informatiki, tehnični matematiki, tehnični kemiji in fiziki in v nekaterih študijskih smereh na poljedelski fakulteti.

Najbolj prizadeti so od brezposelnosti mladostniki, ki so ali prekinili šolanje ali pa vajeniško dobo brez izpitov; zapostavljeni pa so tudi vsi tisti, ki imajo kakršnekoli okvare (Behinderungen) in vsi nižje-kvalificirani mladostniki.

Pri 15- do 19-letnikih brezposelnosti ni čutili v tolikšni meri zato, ker se ji lahko izognejo še z nadaljnjim šolanjem. Situacija 19- do 25-letnih pa je pirostrena zato, ker marsikateri delodajalec odpove službo mladostniku, ki je končal vajeniško dobo. Raje pač zaposli spet vajenca, ker je le-ta cenejša delovna moč.

Primanjkuje že strokovnih delavcev

Že pred leti so nekateri strokovnjaki delovnega trga napovedali, da bodo v bodoče lažje kot maturantje in akademiki našli delo strokovnih delavci. Da je ta napoved pravilna, potrjujejo vesti o pomanjkanju strokovnih delavcev, ki jih je bilo brati nedavno v avstrijskem časopisu: letos je menda v Avstriji na razpolago več vajeniških mest, kot mladostnikov, ki bi se potegovali zanje. Seveda moramo to vest presojati kritično, kajti medtem ko primanjkuje strokovnih delavcev v industrijskih centrih in v velemestih, pa je situacija v obrobni krajih še povsem drugačna: pri nas mladostnik še vedno le težko najde vajeniško mesto v bližini domačega kraja.

Izobrazba za strokovnega delavca izgublja na privlačnosti. Za mladostnika je postalo v zadnjih letih vsebolj atraktivno nadaljnje šolanje. Posledica tega premika pa se zanaša tudi že na delovnem trgu: maturantje izpodrivajo z delovnega trga vse nižje kvalificirane; isto pa velja za akademike, ki dostikrat že izpodrivajo maturante.

Strokovni delavci, ki so dobro izobraženi in kvalificirani, pa na delovnem trgu nimajo resne konkurence, zato imajo le-ti na delovnem trgu tudi največ bodočnosti.

Mladostniki – zlasti pa še njihovi starši, ki jih dostikrat „silijo“ v šole, da bi si pridobili na socialnem ugledu – se bodo morali začeti preusmerjati. Matura bo namreč kmalu veljala – vsaj na delovnem trgu – manj, kot pa dobra strokovna izobrazba (sploh še v poklicih z novimi tehnologijami).

Daljši čas si bil brez dela. Bi nam lahko povedal, kako si se počutil kot mladostnik brez zaposlitve?

Slabo, kot si lahko misliš. Denarja nisem imel in izgledi, da bi le našel zaposlitev so bili tedaj tudi slabi. Potem pa še to čakanje, če sem nekje zaprosil, upanje, da bi le prišel odgovor. Nazadnje sem že bolj čakal na odpoved, kot pa na pozitivno reakcijo. Ker nisem imel denarja, sem bil zelo odvisen od staršev. Kaj to pomeni, če si človek star že osemnajst let in bi rad kaj začel, šel v diskoteko ali karkoli že... denarja pa nič! In vedno prositi starše, za vsak šiling...

Kako pa si se lotil iskanja? Bi nam razložil lahko nekaj svojih izkušenj?

Ko sem po maturi bil pri vojakih, sem se že začel ogledovati za delom. Zaprošil sem pri pošti in pri nekaterih podjetjih. Po končani vojaščini sem posedal nekaj časa samo doma in nekoliko pomagal staršem pri delu. A tega tudi nisem dolgo zdržal. Slednjič sem se zaposlil v neki fabriki, kjer so ravno iskali sodelavce. Delal sem kot pomožni delavec.

Na delovnem uradu se pa nisi pozanimal zaradi primerne dela? O svojih možnostih?

Odkrito povedano: nisem šel tja. Mislim sem pač, da bom že sam našel primerno zaposlitev in da mi tam tudi ne bodo mogli pomagati, ker je že toliko brezposelnih mladostnikov. Nekoliko pa me je bilo celo sram: počutil

sem se manjvrednega in nisem hotel usmiljenja.

Kako pa je bilo doma, kako so reagirali na Tvojo brezposelnost starši, prijatelji in znanci?

Ko sem začel delati v fabriki, so me starši tolažili, da je pač bolje delati v fabriki, kot pa biti brezposeln. Rekli so mi tudi, da je to samo začasna rešitev in da bom našel kaj boljšega in primernejšega za mojo izobrazbo. Mislim pa, da so se pri tem tudi tolažili sami.

Drugače smo se pa večkrat prepirali zaradi denarja – to pa tedaj, ko še nisem nič zaslužil. Vzdušje je pač bilo precej napeto.

Kdo pa Ti je potem pomagal najti zaposlitev? Saj si sedaj zaposlen na adekvatnem – tako bi lahko rekli – delovnem mestu.

Pravzaprav je bil to slučaj! Sicer sem bil že sam zelo aktiven: imel sem pač odprte oči in ušesa, in če sem čul, da bodo morda kje koga zaposlili sem se takoj javil. In enkrat sem pač imel srečo – zaposlili so me.

Recimo da boš spet enkrat brez dela: Kaj boš naredil v tem slučaju drugače, ali: kaj si se naučil iz tvoje situacije kot brezposeln za bodočnost?

Če bom spet enkrat brezposeln – upam, da ne tako hitro – bom na vsak način šel na delovni urad, že zaradi podpore za brezposelne. Mislim tudi, da se brezposelnosti ni treba sramovati, ampak lažje je pač govoriti, če

gisi prizadet. Ko sem bil brez dela, sem se pa počutil manjvrednega. Na vsak način bi svetoval vsem, ki so v podobni situaciji, da se vsaj gredo pozanimat na delovni urad, ker so tam le možnosti, da dobiš kakšno podporo, da ti plačajo nadaljnje šolanje, tečaje ali kaj podobnega.

In kaj bi si želel od politikov, kaj naj storijo po Tvojem mnenju za mladostnike?

Veš kaj, politiki vedno veliko govorijo, a na žalost pač te predloge, ki jih imajo, v praksi premalo uresničujejo. Začne se že pri nadurah: po mojem mnenju nihče ne bi smel delati nadur, kakor dolgo so nekateri brezposelni. Po mojem mnenju se bi lahko skrajšal tudi delovni čas na kakih 38 ur teden-sko. Starejši ljudje bi morali tudi iti v pokoj: krivično se mi na primer zdi, da v nekaterih krajih ordinirajo zelo stari zdravniki – doživel sem enega, kateremu so se res že tresle roke –, na drugi strani pa je cela vrsta absolventov medicinske fakultete brez dela in izobraževalnega mesta. Na tem področju se bi moralo še marsikaj spremeniti.

In kaj bi svetoval mladostniku, ki išče delo?

To je težko reči. Na vsak način bi mu svetoval, da naj ostane aktiven, da naj ne resignira. In kar sem že rekel na drugem mestu: Nobeden naj se ne sramuje brezposelnosti. Vem pa, da je to lažje rečeno, kot storjeno.

Na delovnem uradu ti morajo pomagati!

Vsem mladostnikom, ki so brez dela in se vendar še niso javili na delovnem uradu, bomo skušali nekoliko olajšati odločitev.

Zavedam se, da pot na (kakršnikoli) urad ni lahka: najprej moramo poizvedovati po naslovu, potem se moramo peljati tja, poiskati moramo uradnika, ki je pristojen za naš konkretni problem; včasih moramo kar predolgo čakati pred njegovimi vrati – to je hudo, če smo potem zadeli še napačna vrata; govoriti moramo končno o stvarih, ki nam ne gredo zlahka iz ust. To velja tudi za brezposelnost. Kdo je že rad brezposeln? In kdo se ne – nekje v zadnjem kotičku – le sramuje tega dejstva? Nervozni smo pač in potem nam niti jezik ne teče tako gladko, kot bi moral – v takšnih slučajah nam dela včasih težave celo nemščina!

Morda tudi Ti poznaš vse te občutke? Če pa ne, potem si prav gotovo med korajžnimi. Bil si že na delovnem uradu, se posvetoval in se s pomočjo pristojnega nastavljenca odločil za to ali ono pot.

Jasno je, da nastavljenec delovnega urada ne zmorejo delati čudežev: za nekatere – posebno težavne – slučaje se rešitev ne najde takoj. Vendar pa naj to

dejstvo ne bi bilo vzrok, da takoj vržeš „puško v koruzo“. Potrebno je nekaj potrpežljivosti. Včasih celo več. Končno pa se le najde rešitev tudi za najhujše probleme.

Pot na delovni urad tudi zate ne bo tako buda, kot si to morda predstavljaš. Če pa boš našel s pomočjo pristojnega sodelavca delovnega urada delovno mesto, dobil kakšno podporo itd., se je pa pot le splačala.

Na tej strani najdeš – poleg drugih spisov k brezposelnosti mladostnikov – tudi najvažnejše pospeševalne ukrepe, ki jih nudi delovni urad mladostnikom brez dela. Gotovo je zraven tudi nekaj zate! Poleg tega najdeš še naslove delovnih uradov na južnem Koroškem: v Velikovcu, Celovcu in Beljaku. Zate je pristojen delovni urad Tvojega političnega okraja.

Če boš premagal ovire, ki so do sedaj preprečile, da bi se javil na delovnem uradu, bo stvar stekla. Naloga nastavljenca delovnih uradov je, da obvestijo mladostnika o njegovih možnostih, njihova naloga pa je tudi, da mladostniku pomagajo najti primerno rešitev za njegov konkretni problem.

Izgubiti pri tem ne moreš ničesar.

Brezposelnost mladine v izbranih deželah v Evropi, avgust 1985

Dežela	Odstotek splošne brezposelnosti	od tega mladostniki
Francija	9,9 %	41,1 %
Nizozemska	13,7 %	40,8 %
Nemčija	8,2 %	26 %
Italija	12,6 %	50,2 %
Avstrija	3,9 %	30,4 %

Naslovi delovnih uradov na južnem Koroškem

Delovni urad Velikovec:
Herzog-Bernhard-Platz 5,
telefon: 04232/2424-0
Hauptplatz 2, tel.: 04232/3046-0

Delovni urad Celovec:
Kumpfgasse 25,
telefon: 04222/54545-0

Delovni urad Beljak:
Meister-Friedrich-Str. 3,
telefon: 04242/28 5 41-0

Pospeševalni ukrepi za mladostnike

Vnaprej povedano: Predpogoj za vse pospeševalne ukrepe je, da mladostnik javi svojo brezposelnost na delovnem uradu.

● **Akcija 8.000:** Pospešuje mladostnike med 15. in 25. letom, če so brez dela že tri mesece, in brezposelne, ki so stari več kot 25 let in so brezposelni že več kot pol leta.

Zaposlitev nudijo v tem okviru: dežela, občine in razna društva; na sledečih področjih: Zaščita okolja, sanacija in olepšanje mesta ali vasi, socialne usluge, kultura in umetnost.

Višina pomoči znaša 100 odstotkov mesečne plače, 8 mesecev.

Več informacij Vam nudi vsak delovni urad!

● **Podpora zapostavljenim** na delovnem trgu: Delovni urad pospešuje vse tiste, ki so iz kateregakoli razloga zapostavljeni na delovnem trgu (razne ovire...)

● **Podpora za izurjenje** (Einschulung) v podjetju.

Delovni urad podpira mlade strokovne delavce, absolvente in mlade akademike brez dela.

● **Nadaljnja izobrazba:** Delovni urad plačuje razna šolanja za pridobitev višje kvalifikacije in šolanja za prehod na novo tehnologijo (n. pr.: delo z računalniki).

● **Izobraževalna mesta:** Delovni urad pospešuje izobraževalna mesta (Lehrstellen), v tej zvezi posebno še izobraževanje deklet na „netično-ženskih“ delovnih mestih.

Pospešuje pa tudi izobraževalna mesta v podjetjih, ki se nahajajo na gospodarsko zapostavljenem območju.

● **Samoupravna podjetja** in skupine, ki skušajo rešiti svoje probleme v samopomoči (Selbsthilfegruppen) najdejo pomoč na delovnih uradih.

● **Druga generacija inozemskih delavcev**

Več informacij o vseh teh pospeševalnih ukrepih dobite na vsakem delovnem uradu (glej naslove!)

RADIO-TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

TV **Petek, 12. 9.:** 9.00 Poročila – 9.05 Svet živali – 9.30 Ruščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Dobra kupčija – 12.00 Poročila in ozadja – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Niklaas, otrok iz Flanrije – 17.30 Prišla je iz vsemirja – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Nerešeni akti xy – 21.15 Modna revija – 21.20 Jolly Joker – 22.05 Tattoo – 23.35 Irezumi – čar tetoviranja – 1.15 Poročila.

Sobota, 13. 9.: 9.00 Poročila – 9.05 Italijanščina – 9.35 Francoščina – 10.05 Ruščina – 10.35 Nerednež – 12.05 Nočni studio – 13.10 Poročila – 14.15 Moj Leopold – 15.55 Sveto pismo – pripovedovano za otroke – 16.00 Nils Holgersson – 16.25 Mačkon Mikesch – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Športna abeceda – 17.30 Ptičje strašilo – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Dva x sedem – 18.25 Veselo v soboto – 18.50 Župnik Josef Toriser odgovarja – 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske – 19.30 Čas v sliki in šport – 20.15 Zabava krat dva – 21.50 Šport – 22.25 Vohljac – 0.10 Poročila.

Nedelja, 14. 9.: 11.00 Deželnozborna volitev na Štajerskem – 12.00 Orientacija – 14.30 Speedway – 16.00 Zrcalne slike – 16.15 Alice v čudežni deželi – 16.40 Bela žena – 17.10 Risanka – 17.25 Prometni klub za otroke – 17.30 Klub seniorjev – 18.25 Poglej in uganj – 18.30 Mi – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.25 Govori dr. Stefanie Nadherny – 19.30 Čas v sliki in šport – 20.15 Z živalskimi očmi – 21.05 Slavnostni koncert za jubilejni kongres mednarodnega glasbenega centra – 23.15 Priče časa – 0.15 Poročila.

Ponedeljek, 15. 9.: 9.00 Poročila – 9.05 Svet živali – 9.30 Kulinarčna Avstrija – 10.00 Šolska TV – 10.30 Speedway – 12.05 Iskanje sledov – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Tudi pošaliti se je treba – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Prednost – 21.08 Poglej in uganj – 21.15 Dallas – 22.00 Opera for Africa – 23.00 Galerija – 23.30 Belamy – 0.15 Poročila.

Torek, 16. 9.: 9.00 Poročila – 9.05 Živalski svet – 9.30 Italijanščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Moj Leopold – 12.10 Ponedeljski šport – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Tudi pošaliti se je treba – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Prednost – 21.08 Poglej in uganj – 21.15 Dallas – 22.00 Opera for Africa – 23.00 Galerija – 23.30 Belamy – 0.15 Poročila.

Sreda, 17. 9.: 9.00 Poročila – 9.05 Živalski svet – 9.30 Francoščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Šport je njeno življenje – 11.55 Risanka – 12.10 Prednost – 13.00 Poročila – 16.30 Nova čeca – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Jolly-box – 17.30 Vele-mestni hrup na Daljnem Vzhodu – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Gospodarica iz Thornhilla – 22.55 O filmu – 23.40 Poročila.

Četrtek, 18. 9.: 9.00 Poročila – 9.05 Živalski svet – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Šolska TV – 10.30 Nočni klub za Sarah Jahne – 12.05 Klub seniorjev – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Sindbade pustolovščine – 17.30 Vagabund – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Nekkaj – 21.15 Bingo – 21.50 Enadva-x – 22.20 Rajsko združenje z omejenim jamstvom – 23.55 Poročila.

AVSTRIJA 2

TV **Petek, 12. 9.:** 16.15 Bolnišnica ob robu mesta – 17.15 Evropski narodni parki – 18.00 Tedenski pregled – 18.30 Knight Rider – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Iskanje sledov – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Šport – 22.15 Dolga pot v Cardiff – 23.45 Mannix – 0.30 Nerešeni akti xy – Poročila.

Sobota, 13. 9.: 15.35 Dva x sedem – 16.00 Samo 3 takte – 16.45 Voščila – 17.45 Kdo me hoče? – 18.00 Panoptikum – 18.25 Nogomet – 19.00 Trailer – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Lov na čarovnice – 22.45 Herwig Seeböck: „povprek skozi...“ – 23.45 Solid Gold – 0.30 Poročila.

Nedelja, 14. 9.: 9.00 Poročila – 9.05 Rdeči panter – 9.30 Salzburško operno priznanje – 25 let IMZ – 10.15 Sto mojstrov – 10.30 Nedelja na deželi – 15.00 Blagoslovitev škofa v Štefanovi stolnici na Dunaju – 17.30 Športni popoldan – 18.25 Poglej in uganj – 18.30 Okay – 19.25 Novo v kinu – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Primer za ljudskega odvetnika – 20.15 Kraj zločina – 21.40 Loto-igra – 21.55 Sam proti mafiji – 23.00 Sedem dni športa – 23.20 „Industrijska arhitektura“ – 23.50 Poročila.

Ponedeljek, 15. 9.: 17.15 Zadržanje – 18.00 Cesta Lindenstraße – 18.30 Knight Rider – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Kdor more, naj me reši – 21.00 Najlepši avtomobili sveta – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Šiling – 22.05 Sedmi pečat – 23.40 The Addams family – 0.05 Poročila.

Torek, 16. 9.: 17.00 Šolska TV – 17.30 Orientacija – 18.00 Če pride Kuli – 18.30 Knight Rider – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Kaj sem jaz? – 21.08 Poglej in uganj – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Klub 2 – „Avstrijska preteklost“ – Poročila.

Sreda, 17. 9.: 17.00 Potovanje – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Ljudje in živali – 18.30 Knight Rider – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Mojster petja – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Načrtovan: nogomet za evropski pokal – 0.00 Poročila.

Četrtek, 18. 9.: 17.15 Cvetovi – signali za mrčes – 18.00 Prosim k mizi – 18.30 Knight Rider – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Poročila in ozadja – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.50 Klub 2 in poročila.

LJUBLJANA

TV **Petek, 12. 9.:** 17.20 Poročila – 17.25 Ustvarjalne igre: Pravljica o ribiču in ribici, poučna oddaja TV Zagreb – 17.40 Modro poletje, španska nadaljevanka – 18.15 Industrijsko oblikovanje, izobraževalna serija – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: obzornik ljubljanskega območja – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.00 Afrika: Obvladovanje celine, angleška dokumentarna serija – 21.05 Derrick, nemška nanizanka – 22.05 Dnevnik – 22.35 Vprašanje ljubezni, ameriški film.

Sobota, 13. 9.: 8.00 Poročila – 8.05 Markacija – 8.25 Slovenske ljudske pravljice: O pustu – 8.40 Miškolin – Miša spregleda – 8.50 Čirule – Čarule: Čarobni voz – 8.55 Ustvarjalne igre: pravljica o ribiču in ribici, poučna oddaja TV Zagreb – 9.10 Jugoslovanske zborovske slovesnosti v Nišu – 9.40 Afrika: obvladovanje celine, ponovitev angleške dokumentarne serije – 10.40 Edvard Rusjan – Slovenski Ikarus, dokumentarna oddaja – 11.10 Kako postane vojaški pilot, dokumentarni film – 11.25 Poročila – 15.35 Poročila – 15.40 Mali kaznjene, avstralski animirano-igrani film – 16.55 Vršac: Košarka – kvalifikacije za EP – SFRJ: Francija, prenos – 18.30 Knjiga – 18.45 Dnevnik – 19.00 Danes: turistični globus – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.50 Zrcalo tedna – 22.40 Dnevnik – 22.55 Zabavni glasbeni oddaja.

Nedelja, 14. 9.: 9.10 Poročila – 9.15 Živ Žav: Risanke, smrkci – 10.10 Flipper, ameriška nanizanka – 10.35 Pragovi, madžarska nadaljevanka – 11.30 Folklorni ansambel Trinidad – 12.00 Ljudje in zemlja – 12.30 Poročila – 14.00 Brnik: letalski miting, prenos – 17.00 V nedeljo popoldne iz Maribora – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Ko se ne boli – 19.30 Dnevnik – 19.53 Vreme – 20.00 Oče na službeni poti, nadaljevanka TV Sarajevo – 21.05 Jazz na Ekranu: Julius Hemphill Jah Band – 21.35 Športni pregled – 22.20 Poročila.

Ponedeljek, 15. 9.: 17.25 Poročila – 17.30 Zlati torog – 17.45 Modro poletje, španska nanizanka – 18.15 Novi rock '86, reportaža – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Podravske obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Omočila sem se s Klondikom, kanadska nadaljevanka – 21.00 Aktualno: Kje si, malo gospodarstvo? – 22.00 Dnevnik.

Torek, 16. 9.: 17.25 Poročila – 17.30 Festival MPZ Celje '85 – 18.00 Periskop – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Celjski obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Gladnostna večerja v pogrebni podjetju, gledališka predstava SLG Celje – 22.55 Dnevnik.

Sreda, 17. 9.: 17.15 Poročila – 17.20 Slovenske ljudske pravljice: O treh kraljevih sinovih – 17.35 Modro poletje, španska nanizanka – 18.10 Gozdovi: človek proti gozdu – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: severnopriforski obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Alsinio in kondor, kubansko-mehiški film – 21.30 Spoznano – neznano, oddaja znanosti – 22.10 Dnevnik.

Četrtek, 18. 9.: 17.30 Poročila – 17.35 Miškolin: Miškolin v krempljih – 17.45 Čirule Čarule: Čarovska dežela – 17.50 Modro poletje, španska nadaljevanka – 18.15 Delegatska tribuna – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Gorenjski obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Tednik – 21.10 Zgodbe z male strani, zadnji del češkoslovaške nadaljevanke – 22.10 Abecedarium, dokumentarna oddaja – 22.50 Dnevnik.

SLOVENSKE ODDAJE AVSTRIJSKEGA RADIA
Vsak dan od 18.10 – 19.00

Petek, 12. 9.: Koroški avtorji
Sobota, 13. 9.: Duhovni nagovor (žpk. Tomaž Holmar)
Voščila (D. Urschitz)
Nedelja, 14. 9.: Za dobro voljo
Ponedeljek, 15. 9.: Po radiu v živo
Torek, 16. 9.: Za starejše letnike (M. Inzko)
Cerkev in svet
Sreda, 17. 9.: Zvočno pismo iz Ljubljane
Večerna 21.00 – 22.00
Četrtek, 18. 9.: Rož – Podjuna – Zila
Petek, 19. 9.: ORF-Akademija

Slovenski vestnik praznuje 40-letnico

„Za 1000 šil. morja“ izlet od petka 10. do nedelje 12. oktobra 1986

Spored:

Petek, 10. 10.: zjutraj odhod z avtobusi iz raznih krajev južne Koroške. Točen čas odhoda bomo še pravočasno objavili.

Ob 13.00 prihod v Omišalj – kosilo in večerja (glasbeni prispevek).

Sobota, 11. 10.: odhod ladje na križarjenje po morju, kosilo na ladji v obliki piknika. Za zabavo bo skrbel ansambel „Ivan Rupar“.

Obisk Raba, nato povratek v Omišalj – večerja.

Nedelja, 12. 10.: zajtrk in ogled mesta Omišalj, po kosilu odhod domov.

Zaradi velikega zanimanja za izlet – organizirali bomo še več avtobusov – se lahko prijavite še do 15. septembra.

Prijave sprejemata potovalna agencija Cartrans, Pavličeva 7, telefon: 0 42 22 / 51 26 80 in uredništvo Slovenskega vestnika, Tarviser Straže 16, telefon: 0 42 22 / 51 43 00 - 31

Iz ponudbe je jasno razvidno, da je cena izleta izredno ugodna in zato lepa priložnost za udeležbo na tem izletu.

Pisma bralcev

Guggenberger im Rassistenstaat

Was den Klagenfurter Bürgermeister Guggenberger und den Grenzlandchor Arnoldstein betrifft, so verfehlen bei ihnen sämtliche Aufrufe internationaler und österreichischer Organisationen vollends Sinn und Wirkung. Neben einem eindeutigen UNO-Beschluß, das Apartheid-Regime in Südafrika durch keine wirtschaftlichen, politischen und kulturellen Kontakte zu unterstützen, sondern vielmehr zu boykottieren, haben auch der letzte SPÖ-Parteitag zu Boykott und die österreichische Bundesregierung sogar zu Sanktionen aufgerufen. Und nicht zuletzt verlangt selbst die schwarze Bevölkerung die täglich Todesopfer zu tragen hat, die totale Isolation. Bischof Desmond Tutu: „Mit Boykott leiden wir ohne Hoffnung.“

Das Argument, daß Bgm. Guggenberger und der Grenzlandchor Arnoldstein anlässlich der 100-Jahr-Feier in Johannesburg den Auslandsösterreichern lediglich einen Besuch abstatteten, Freude und Grüße aus der Heimat überbrachten, ist per-

vers, da gleichzeitig Schwarze in ihrer angestammten Heimat zwangsdeportiert und zusammengeschossen wurden.

Wo bleiben hier das vielstrapazierter Demokratieverständnis und Gleichheitsprinzip sowie die vielgepriesene „Freiheit-für-jeden“-Parole?

**Rosina Fasching
Margareta Hribernik**
za Zvezo demokratičnih žena
v Avstriji

Nisem mogel molčati

Dve dejavnosti – tajna akcija namestitve spominske plošče po enem letu smrti Valentinu Polanšku na Obirskem in pohod na Obir v spomin velikima sinovima koroških Slovencev Hermanu Veliku in Valentinu Polanšku, slednja akcija je blestela z odsotnostjo prosvetnih kot občinskih funkcionarjev – sta povod da o tem ne morem molčati in tako tem potom izrazim kritično mnenje k temu brezobzirnemu in sramotnemu postopanju.

V četrtek 28. avgusta so zastopniki kapelške SPÖ in ÖVP mimogrede na ljudski šoli na Obirskem namestili spominsko ploščo, ki naj bi spomi-

njala na zaslužnega občana, pesnika in pisatelja, učitelja, prosvetnega delavca in komunalnega politika Valentina Polanška. Ta nenavadna in nerazumljiva akcija, kot da bi se z njo sramovali stopiti v javnost, je zelo negativno odjeknila, ne samo pri nas v ožjem krogu, marveč povsod, kjer so poznali Polanška in njegovo plemenito dejavnost. Obe akciji smatram kot omalovaževanje in žalitev čustev slovenskih sodeželanov.

Valentin Polanšek si je s svojimi plemenitimi dejanji postavil, ne samo v svojem domačem kraju, kjer je živel in ustvarjal, temveč povsod kjer so bili ljudje seznanjeni z njegovimi stvaritvami, trajen in nepozaben spomenik, tako da tiste z molkom ovite akcije s spominsko ploščo prav gotovo ni zaslužil. Splošna praksa pri odkrivanju spominskih plošč je povezana s kulturnim sporedom, samo pri Polanšku so naredili izjemo. Upravičeno se sprašujem, ali je temu nesmiselnemu postopanju s spominsko ploščo res botrovala malomarnost?!

Kot zadnjemu šolarju, ki sem pod Polanškovim vodstvom zaključil ljudsko šolo na Obirskem, mi ne zamerite, da sem napisal nekaj misli in kritike na račun tistih, ki niso znali ali hoteli počastiti Valentina Polanška tako, kot je to ta mož v resnici zaslužil.

Joza Hribernik, Obirsko

Informacija je več kot senzacija

Novega naročnika/novo naročnico pridobil(a):

(ime in priimek)

(naslov)

(pošta)

Drucksache
Tiskovina

P. n.

Slovenski VESTNIK

Postfach/poštni predal 408
9021 Klagenfurt/Celovec

Hitropotezni šah v Vogrčah

23. turnir obmejnih mest in krajev z udeleženci iz treh dežel

Športno društvo Pliberk, s predsednikom Leopoldom Cvelfom na čelu, je priredilo letošnji 23. mednarodni šahovski turnir obmejnih mest in krajev. Skupaj s Slovensko športno zvezo in Primorsko šahovsko zvezo je domače društvo pozdravilo šahiste iz Slovenije, koroške in prvič tudi iz Madžarske. Če ne bi primorski šahisti iz Italije bili terminsko zadržani bi turnir letos lahko zabeležil celo rekordno udeležbo iz štirih držav.

Vogrče so si zastopniki slovenske športne zveze skupaj s Pliberčani izbrali zaradi tega, da bi tudi v tem vzhodnem predelu južne Koroške vzpodbudili zanimanje za to zanimivo igro na deski. Slovenska šahovska zveza je s tem načinom napravila že dobre izkušnje.

Skupno se je turnirja udeležilo 14 štiričlanskih klubskih moštev. Kot v prejšnjih letih, so Slovensko športno zvezo na tem mednarodnem turnirju okrepili dobri nemškogovoreči igralci s Koroške. Letos je bil med njimi tudi tretji najboljši koroški igralec Guido Kaspret, poleg njega pa so igrali Stefaner, Perko in Hoffmann.

Sekcijski vodja Slovenske šahovske

zveze Ivko Ferm je obžaloval, da se slovenski šahisti s Koroške še preveč osredotočijo na tekme koroškega prvenstva in premalo sodelujejo pri mednarodnih turnirjih. Sicer je res, da je raven teh turnirjev zelo visoka, kar pa ne bi smel biti vzrok, da se igralci najprej prijavijo, nato pa so odsotni, oz. jih ne izkorošajo za zbiranje izkušenj.

Guido Kaspret (prvi z desne) med igro.

Rezultati:

Moštva:
1. ŠD Radenska 24 točk, 2. SŠZ Celovec 23, 3. Saruar, 4. ŠD Koper.

Posamezni igralci: 1. deska: 1. Masleša (Koper) 12; 2. Babits (Saruar) 11; 3. Guido Kaspret (Celovec) 11. 2. deska: 1. Kovač (Radenska) 10,5; 2. Neraz (Pomurje) 10; 3. Stefaner (Celovec) 9. 3. deska: 1. Žnidarčič (Piran) 11,5; 2. Perko (Celovec) 11,5; 3. Kos (Radenska) 11,5. 4. deska: 1. Har (Radenska) 10,5; 2. Šuligoj (Nova Gorica) 10; 3. Rekič (Ilirska Bistrica) 9,5; 4. Hoffmann (Celovec) 9,5.

Silvo Kovač (desno) predaja darilo Primorske šahovske zveze Ivku Fermu (Slovenska športna zveza).

V vlogi favorita se SAK ne znajde

Letošnji prvi poraz proti Lienzu

V vlogi favorita se moštvo Slovenskega atletskega kluba ne znajde. To je treba ugotoviti po zadnjem nesrečnem porazu proti vzhodnotirolskemu moštvu iz Lienza. Vse adute, ki jih je SAK izigral protim močnejšim moštvom iz Vöklamarkta (tekma za pokal) in Trga, je tokrat – ko bi prvič v zgodovini kluba imel možnost prevzeti prvo mesto v koroški ligi – izpustil iz rok. Manjkala je prav tista odločnost in volja do zadetka in zmage, ki jo je Slovenski atletski klub – v sedaj še nepoznani obliki – pokazal v tekmah proti Trgu in Vöklamarktu.

SAK – Lienz 0:1 (0:0)

ASV igrišče, 500, Fischer.

Gol: Waditzer (80).

Sicer je SAK tudi v lansk sezoni po treh remijih in dveh zmagah bil v 6. kolu prvič poražen, toda letos je bil že zrejši, samozavestnejši. Poiskati vzroke za nerazpoloženost moštva in jih odstraniti, to nalogo ima ta teden trener Jagodič, da bo konec tedna proti FC Mölltal igral SAK spet z boljšo moralo in večjo odločnostjo.

Trener moštva iz Lienza je po igri dejal, da je njegovo moštvo premagalo SAK z njegovimi lastnimi sredstvi. In res, nasprotnik je zaigral pametno, v obrambi je dosledno in trdo pokrival domače napadalce ter v sredini z borbeno, predvsem pa hitro igro takoj ukinil vse navale Slovenskega atletskega kluba. Tako je nastala pravzaprav nezanemljiva igra, saj je tekma tekla predvsem med obema šestnajstercem.

Vse je izgledalo že po neodločenem izidu tekme. Toda Waditzer je deset minut

pred koncem tekme s svojim golom vse zdrnil iz dozdevnega mira. Za SAK je bil to zelo neumen in nepotreben gol. Po levem krilu je Jugoslovian Omerhodžić (legionar v vrstah Lienza) trikrat zapored z vedno istim trikom preigral najprej Alojza in nato še Francija Sadjaka. Naposled je z zadnjimi močmi rahlo centralal žogo, ki se je prikotila na petmetrovko med Sterna in vratarja Dalanovića. En sam igralec Lienza je čakal spredaj na žogo in prav njega je dosegla. Te samcate prilike v neskončno dolgih devetdesetih minutah napadalec Waditzer seveda ni izpustil in žogo takoj poslal v mrežo.

Tudi zaključna, silovita desetminutna ofenziva SAKa se ni obrestovala. Edini dve možnosti za gol sta imela Lesjak in Pihorner, vendar sta slabo pomerila. S tem nesrečnim porazom se je končala torej velika serija tekem slovenskih nogometašev brez poraza.

Postava: Dalanović; F. Sadjak, Stern, Čertov, A. Sadjak; Kreutz, Ramšak, Velik, Lesjak, Pihorner, Polanšek, (menjava: Hobel, Luschnig, Kert).

Stanje v Koroški ligi

Lienz je po 1:0 zmagi proti SAK-u z devetimi točkami prevzel vodstvo. Sledijo Pliberk (2:0 v Mostiču), Trg (2:1 proti Irscheni) in Irschen (vsi po 8 točk) s točko zaostanka. Slovenski atletski klub je po prvem letošnjem porazu zadržal s tretjega na peto mesto.

Zmagali so še WAC (2:0 v Brežah), Šmohor (3:1 proti novincu Treibach), Matrei (3:1 proti Beljaku) in FC Mölltal (2:1 v Brnci). Na repu lestvice Brnca zaostaja za predzadnjim Treibachom že tri točke!

NOGOMETNI TERMINI

v soboto 13. 9. 1986

15.00 – Weitensfeld – Šmihel

16.00 – Pliberk – Šmohor

v nedeljo 14. 9. 1986

16.00 – FC Mölltal – SAK

16.30 – Sele – Železna Kapla

Namizni tenis:

DSG Sele/Zell v 1. razredu

Pri izžrebanju koroškega namiznoteniškega prvenstva odgovorni eferent pri Koroški namiznoteniški zvezi najprej ni hotel upoštevati moštva Sele I za 1. razred-vzhod in ga je dal izžrebat le za 2. razred. Toda po protestih (nekaj moštev, ki so bili v lanskem letu uvrščeni za Selani so vzeli v 1. razred) so Selani zdaj dobili sporočilo, da bodo le igrali v 1. razredu, tako da bosta dve slovenski moštvu (tudi SSK Obir igra v tem razredu) v 1. razredu. V prvem kolu bodo Selani igrali tako 3. oktobra ob 19. uri doma proti KAC, v drugem kolu pa bo že kar slovenski derbi v Železni Kapli.

Ostali dve slovenski moštvu – NTK Celovec in DSG Sele II – pa bosta igrali v 3. razredu. NTK bo igral prvo tekmo 1. oktobra proti moštvu iz Laboda, Sele II pa proti ASC Celovec.

Tudi namiznoteniško moštvo krajevnega združenja Zveze slovenske mladine Škocijan, je dobilo od zveze sporočilo, da ga bodo upoštevali pri izžrebanju. Iz neznanih vzrokov je pismo, s katerim je ZSM Škocijan prijavilo svoje sodelovanje, veljalo kot izgubljeno!

Namizni tenis:

Turnir v Mladinskem domu

V soboto, 20. sept. 86 (od 15. ure naprej) in nedeljo, 21. sept. 86 (od 9. ure naprej) bo v Mladinskem domu SŠD (Mikschallee 4) regionalni turnir za šolarje iz Štajerske, Zgornje Avstrijske in Koroške. Turnir prireja Koroška namiznoteniška zveza skupaj z DSG Sele-Zell.

Sodelujejo lahko vsi šolarji, ki so rojeni po 30. 6. 1972.

Prijave sprejema (do 13. sept.) Mirko Oraž, Unterbergerstr. 17, 9170 Borovlje.

Kratke športne vesti – Termini

● 5. tekma koscev na Obirskem – v nedeljo 7. septembra 86 je Alpski klub Obir na Obirskem priredil tekmo koscev. Moški so morali pokositi 40m², ženske pa 20m².

Kulturni spored so oblikovali obirski vižarji in Trio Pavlič.

Rezultati:

Moški (16 – 30 let): 1. Gerhard Kamnik (evropski prvak!), 2. Herbert Kogoj, 3. Dietmar Pavlič. Moški (31 – 60): 1. Jakob Smrtnik. Moški nad 60 let: 1. Johan Mak, 2. Johan Fischer. Ženske: 1. Rozi Kogoj, 2. Lizi Brumnik, 3. Emi Pavlič.

● Slovenski biljardski klub spet vadi vsak torek in četrtek v Mladinskem domu SŠD v Celovcu. Vsi ljubitelji tega športa so vabljeni za sodelovanje.

27. septembra prireja Slovenski BK v Mladinskem domu v „devetki“ turnir za uvrstitev posameznikov v skupino A.

Nogomet:

Prvi razred

Skupina C:

Bilčovs prvič prvi

Bilčovs – Liebenfels 3:2

Po napeti tekmi težko priborjena zmaga za Bilčovščane, ki so po tej zmagi prvič rinili na prvo mesto! Strelci golov so bili Kuess, Partl in Schöffmann.

Reichenau – Kotmara vas 2:2

Prav proti Kotmirčanom so domačini dosegli točko v prvenstvu. Kljub temu ostanejo zadnji na lestvici, Kotmirčani pa osmi.

Skupina D:

Selani ne vodijo več, Globasani so prvi

Neca – DSG Sele/Zell „Obir“ 0:4 (0:1)

Povsem nepričakovano je doslej vodeče moštvo iz Sel podleglo v nedeljo dopoldan moštvu Union Neca s 0:4, in s tem bilo prvič v tem prvenstvu tudi poraženo. Neca je v domačem okolju iz treh tekem priborilo šest točk, tudi proti Selanom so upravičeno zmagali.

Zaskrbljivo ni le dejstvo, da so Selani zgubili, temveč tudi način, kako je do tega poraza prišlo: Selanom niti ena kombinacija ni uspela, da bi zaustavila nasprotnikova napadalca, ki sta takorekoč sama zagotovila presenetljivo zmago Neca.

Selani, kljub temu porazu še vedno med najboljšimi na lestvici, upajo, da je bila igra proti Neci le enkratni spodsrslaj in da se bodo že v

Vzhodna spodnja liga

Kar štirikrat se je v tem razredu glasil neodločeni rezultat 1:1. In sicer v srečanjih KAC – Wietersdorf, Šentandraž – Šentvid, Dobrla vas – St. Leonhard in Šmihel – ASV. Brez zmagovalca se je končal še spopad med Borovljami in Frantschachom (2:2).

Prvi na lestvici je spet favorizirano moštvo ATSV Wolfsberg, ki je deklariralo Weitensfeld s 6:1! ASKO Šmihel je osvojil proti Annabichlu dragoceno točko in napredoval za eno mesto, z devetega na osmo. Velikovec, prej zadnje moštvo na lestvici, je presenetljivo gladko odpravil Rudo s 4:0 in se popravil na 11. mesto.

nedeljo mogli rehabilitirati, ko bodo na domačem igrišču gostitelji v derbiu z moštvom iz Železne Kaple. Vsekakor lahko pričakujemo zanimivo igro.

Selani so igrali z naslednjo postavo: Oraže Milan; Jakopič, Uznik, Kulmež, Wieser, Olip, Oraže Zdravko, Urban; Čertov, Hribernik, Kreutz.

Žrelec – Klopinc 0:0

Tekma brez viškov. Klopinsko jezero še naprej čaka na boljše čase, kajti trenutno jim ne gre prav „od nog“.

Pokrče – Globasnica 0:2

Beliš in Kollman sta šele v drugem polčasu zagotovila Globasnici letošnjo četrto (!) zmago in obenem skok na vrh lestvice.

Železna Kapla – Žitara vas 1:1

Slab derbi pred tristo gledalci. Kaplečani so povedli že v prvi minuti, vendar so Žitrajčani pozneje zasluženo izenačili.

Sinča vas – Podkarnos 2:0

Sinča vas se stopnjuje z tekme v tekmo in se približuje vodečima moštvoma. O zmagi proti Podkarnosu med igro nikoli ni bilo dvoma!

Drugi razred

Skupina G:

Labod – Zvabek 1:1

Presenetljiva točka Zvabeka na tujem. Oba gola sta padla že pred odmorom. Za goste je zadel Stelzl. Zvabek je 10.

Iz planinske dejavnosti:

S celjskimi planinci na Maglič

Ze predlanskim smo se planinci SPD Celovec udeležili izleta Celjanov v Bosno z namenom, da se povzpnejo na tamkajšnje najvišje goru Maglič (2386 m), vendar so vremenske razmere takrat prekrizale načrt. Naši celjski prijatelji se nikdar niso mogli sprijazniti s tem dejstvom. Tako je bila letos parola jasna: ponoven poskus na Maglič.

Preko Celja potujemo skozi Zidani most, po avtocesti mimo Zagreba do Slavonskega Broda v Bosno. Industrijsko središče Zenica daje sicer impozantno sliko, toda ozračje prašno-megleno kar nekam stiska grla in prav oddahnemo se, ko na obvozu mesta nadaljujemo vožnjo proti Sarajevu. To mesto obiskovalca vsakokrat ponovno očara, saj se zlivata v njem preteklost in sedanjost, orient in okcident v neko čudovito enoto. Postanek je prekratek, da bi si ogledali vse znamenitosti, zopet pa predolg, da se ne bi prekomerno založili z raznimi kulinarinimi dobrinami. Naprej od Foče se dokončno ustavimo. Tokrat stanujemo bolj „gospodsko“, ne po planinsko, na neki koči, kar se pa, po nekako osemurni vožnji kar prileže.

Sobotno jutro nas najde zopet zgodaj na nogah – pa kaj tudi ne, tokrat gre za res. In že drda avtobus iz Tjentišta v planinski svet. Ponovno srečanje s Perućico, edinim še obstoječim pragozdom v Evropi, je tudi tokrat skrivnostno. Mogočna drevesa, nam skoraj nepoznanega obsega, zavijajo velikansko območje v senčni mrak.

Avtobus se ustavi, na izhodiščnem cilju smo. Hladno nam veje veter v obraz, ko se oprtani z nahrbtniki odpravimo peš naprej. Pot je prijetna, vreme lepo, Maglič s svojimi 2.386 m pred nosom – sin planine, kaj hočeš več? Bolj in bolj se pričanja vzpenjati pot, počasneje se pomika dolga procesija navkreber. Prvi klini, tu in tam majhna pomoč manj vajenim planincem, nekaj previdnih korakov, nato počitek in že je najhuje za nami. Sedaj samo še navgor po zorno travo poraščenem pobočju. Na grebenu ti zapre sapo. Siloviti veter pihva v obraz ter žene velike, meglene kosmiče preko grebena. Hlad sega skozi

prepoteno telo do kosti – hitro sežeš po vetrovki. Upirajoč se vetru, se podaš naprej po grebenu, zadnjih sto metrov do vrha. Tam je v glavnem zbrana že celotna družba. Sežeš prijatelju v roko: „Zdravo“ – stisk je tople, močan – doživeti osrečujoče, vedno spet, kadar stopiš prvič na nek vrh. Razgled je čudovit, še veter se umiri in vse je eno samo sonce. Kovinasta, državna zastava označuje vrh in v skalo vzdana plošča spominja na herojsko dobo tega kraja in vodjo narodnega upora proti zavojevalcem mašala Tita.

Torej dvoletni naš sen je uresničen, Maglič premagani v dobrih dveh urah. Povratek do avtobusa se zdi dokaj kratek, tam veselje pri vseh – tudi onih, ki niso bili na vrhu. Po izdatnem okrepilu se vračamo v naš stan, nato sledi ogled spomenika ter muzeja NOB ob Sutjeski. Večer preživimo po obedu v prijatelji družbi ter se nato podamo h počitku, v kolikor se lepo številu, še neutrujenih ne povleče v disko. Drugi dan na povratku se ustavimo v Mostarju; kjer smo pričeli skoka človeka z znamenitega Starega mostu v vodo, zgrajenega v sredini 16. stoletja. Nič koliko znamenitosti smo videli tudi tu; med njimi predvsem Karadož-begovo džamijo ter mostarsko Baš-Čaršijo, ki po originalnosti prekaša celo sarajevsko. Spet je bil postanek prekratek, a pot nas je neusmiljeno gnala naprej. Mimogrede smo si ogledali tudi še Jablanico z razstreljenim mostom na Neretvi ter kraj rojstva nove Jugoslavije mesto Jajce. Res smo te kraje obiskali nekateri že drugič, vendar je med nami bilo preko polovice ljudi, ki se prvega izleta niso udeležili. V Celje smo se vrnili šele tik pred polnočjo. Nas Korošce je sicer čakala še najmanj enourna vožnja domov, najbolj oddaljeni pa smo zlezli šele blizu tretje ure v posteljo, a nikomur ni bilo treba biti žal za ta prečudoviti izlet.

In če je bilo ob slovesu rečeno, da smo skupaj s prijatelji Celjani osvojili doslej kar 5 najvišjih vrhov v Jugoslaviji, predstavljajo ti 5 mogočnih stebrov našega dolgoletnega prijateljstva, ki naj bi še naprej obstajalo in se ponovno spet utrjevalo.

F. Č.

SLOVENSKI VESTNIK 40 LET

V okviru nagradnega tekmovanja v pridobivanju novih naročnikov naročam „Slovenski vestnik“ in prosim, da mi list pošiljate na naslednji naslov:

Ime in priimek

naslov

pošta

Obvezujem se, da bom naročnino redno plačeval(a) in prosim, da mi pošljete račun in položnico.

(kraj in datum)

(podpis)

Pridobivaj nove naročnike